

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46 (3217) 2011 NOVEMBER • LAPKRITIS 15 LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$2

Apie buvusius ir būsimus

Apie buvusius ir nepražuvusius nemažai rašoma. Tai įvairių žinybų ir sričių komunistiniai bendradarbiai, kagėbis-tai, kolaborantai, Maskvos patikėtiniai, gabūs prisitaikėliai, “atsivertę” patriotai, likę Lietuvą valdyti ir po to, kai atstatė ji nepriklausomybę.

TAČIAU apie buvusius ir pražuvusius – beveik nieko. Vienas kitas iš jų parašo ir paskleidžia atsiminimus, papasakoja visą teisybę arba bent kurią nors jos dalį, pasidžiaugia pasikeitusiu laisvu gyvenimu, pasitenkina tuo, ką turi, bet į valdžią nesiskverbia. O tarp jų yra nemažai aukštos kvalifikacijos žinovų, didelės patirties specialistų, kurie galėtų būti labai naudingi šalies valdymo ir vadovavi-mo grandyse. Dėl vykstančių valstybėje negerovių kai kada pasirodo dalies jų bendri atsisaukimai, rodantys, kad jie se-ka nepriklausomos Lietuvos politinį bei ekonominį gyven-i-mą, vienokius ar kitokius valdžios sprendimus, pareiškia kritikas, viešai kelia siūlymus. Šitai stebint taip ir kyla klaui-simas, kodėl jie ar panašūs asmenys stovi nuošaliai, nekandi-datuoja į valdžią, nenori būti formalūs ir atsakingi pareigū-nai, nuo kurių mąstymo, požiūrių bei valdymo linkmės daug kas priklausytų. Žvelgiant į jų sąrašus, iškyla pavardės žmonių, kurie tikrai būtų Lietuvai naudingi, ir jų stovėjimas nuošaly – tai tikras nesusipratimas, prašantis atitaisymo. Žinoma, eiti į politiką ar jos vengti – tai laisvas pasirinki-mas. Bet kai valdžia sulipdoma iš tam darbui netinkamų žmonių, paliečia visus šalies gyventojus, pasyvius ir aktyvuo-sius. Kai kada sunku suprasti viešus ir pagrįstus dejavimus dėl užimtos valdymo linijos, kai niekas nieko nedaro, kad tai būtų keičiama.

OMATANT intelektualų, kultūrininkų, akademikų parašus po valstybės aukščiausiams pareigūnams skirtais laiškais, neatrodo, kad emigracijai vykstant pareiškimai apie “protų nutekėjimą” turėtų koki nors rim-tesnį pagrindą. Jeigu ir pastebimas koks “nutekėjimas”, tai tikrai ne vien tik dėl emigracijos. Galimas dalykas, kad po tokios ilgos, žmogų keičiančios okupacijos, po visų vaidini-mų ir kasdienių prisitaikymų ne vienas protas galėjo pa-vargti, ir atgauta laisvė bei nepriklausomybė tokiam dabar atsivėrė puikiausia galimybe ilsėtis ramybėje. Kitiems poli-tika, jei ji dar kiek pamaišyta su verslais, rodosi kaip nelabai švarus daiktas, prie kurio prisilietęs pats tokiu tapsi. Dar ki-ti galbūt jaučiasi nebetinkantys naujai santvarkai, baigę partines mokyklas ir iš esmės ideologiškai nebegalintys viešumoje reikštis. Taigi yra pagrindo teigti, kad protų Lietu-voje netrūksta, o išemigruojantieji – ne visi yra “protai”, ką rodo jų gyvensena ir užsiėmimai užsieniuose. Atkasti čia minėtus įvairių grupių pasyviuosius, juos iškelti ir panaudo-ti bendram valstybės stiprinimo reikalui vargu ar būtų įma-noma, juolab reikalinga. Orientuotis belieka į naujai atsi-skleidžiančius politikus, ekonomistus, kultūrininkus, o ne-mažiau ir į dvasininkus, kurių veikla padėtų kelti smunkan-čią tautos moralę, turinčią nemažos įtakos ir valstybinuose reikaluose. Tačiau būsimieji pašaukimai ir idealistai nepa-lankiomis sąlygomis arba savaime neatsiras. Jiems teks nuo pat mažens užaugti. Ir viskas priklausys nuo to, kas juos au-gins ir ugds, kokių mokyklų programos juos gyvenimui ruoš. Taigi geresnės pamainos tikintis, turėtume tai su-prasti. ČS

Vaidila prie aukuro (freskos projektas)

Dail. L. Kolba

Ar pakankamas saugumas?

(Ištrauka iš Lietuvos Sąjūdžio pirmininko Ryto Kupčinsko pranešimo XIII Sąjūdžio suvažiavime)

Dievo palaimos ir pasi-šventusių bei pasiaukojusių, kovojusių, kasdien išeinančių į amžinybę ir jų žygi tęsiančių dėka 21-erius metus gyvena-me nepriklausomoje Lietuvos valstybėje, didžiuojamės įsi-jungę į demokratinę Europos sąjungos valstybių bendriją, stiprėja saugumo jausmas esant Šiaurės Atlanto sutar-ties organizacijos (NATO) na-rėms.

Norime apsaugoti tai kas iškovota – nepriklausomybė, laisvė, galimybė siekti teisin-gumo bei pagarbos, supрати-mo ir atjautos ir gailestingu-mo ištikus bėdai ar nelaimei. Lietuvos Sąjūdis, kaip tas budintysis aukštoje nepri-klausomos Lietuvos gaisrinės varpinėje jaučia atsakomybę ir pareigą budėti, žadinti, įspėti, telkti tautiečius bend-rai veiklai nugalint nelaimes bei vargus.

Džiaugiantis laisvės de-šimtmečiais atkurtoje nepri-klausomoje valstybėje, nepa-prastą svarbą įgyja kiekvieno piliečio pareigos ir atsakomy-bės už savo šeimą, artimuo-sius, bendruomenę, tautą, vals-tybę, suvokimas...

Pasitikėjimas vienas kitu, pasitikėjimas valstybės insti-tucijomis, o taip pat ir valdžios atstovų pasitikėjimas savo ša-lies piliečiais ir sukuria tą taip reikalingą visiems vienybės ir tikėjimo ateitimi jausmą. Per nepriklausomybės dešimtme-čius atlikta daug darbų atku-riant valstybės veiklai reika-lingas struktūras, jas tobuli-nant, ieškant efektyvesnių jų veiklų galimybių, nors negali-ma teigti, kad viskas klostosi kaip sviestu patepta. Budėji-mas – tai yra nuolatinis rūpini-masis savo valstybe, jos stip-rybe, kad priešiškos jėgos ne-sugriautų taip sunkiai atstaty-

to tautos rūmo.

Norisi dar kartą priminti sau ir valdžios atstovams ar neužsnūdome, ar nesiblaško-me pasiekę lengvesnio, gal šiek tiek ir sotesnio gyvenimo prieangį, ar mūsų krašto ra-mybė, saugumas ir apsauga iš tiesų yra tokia, kokios tikėjosi laisvos šalies piliečiai, ar pik-tavališkos kirvarpos negrauzia taip sunkiai atstatomo tautos namo sienojų.

Lietuvos Sąjūdis ir krašto apsaugą remiančios patrioti-nės organizacijos ne kartą pa-reiškusios savo nuostatą dėl ryškiai nepakankamo krašto apsaugos finansavimo, mobi-lizacinio rezervo rengimo, jaunimo pasiruošimo šalies gynybai. Atrodo, kad visi dar esame palaimingoje būsenoje įstoję į stipriausią pasaulio gynybinę organizaciją.

Nukelta į 14-ą psl.

Šiame numeryje

Dvasinės pagalbos jaunimui centras – 2 psl.

Nors trumpam grįžti į Lietuvą... (Tęsinys) – 4,7 psl.

Vilniaus įkūrimo legendos (Tęsinys) – 8 psl.

Mūsų – 7 bilijonai – 10,11 psl.

Eurofilm-2011 festivalis Toronte – 12 psl.

Prie Joninių laužo Kalgaryje – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“
Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$80 – reguliari (paprastu paštu) • \$130 – reg. (1 klasės paštu)
\$100 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 – rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius – \$180, paprastu paštu – \$100 (Kan. dol.)
JAV: \$100 – reguliari, \$120 – rėmėjo • \$160 – 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY

Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* – regular (Publications Mail) – \$80, reg. (Lettermail) – \$130; patron (Publ. Mail) – \$100, patron (Lettermail) – \$150.
Overseas – Airmail – \$180, Surface Mail – \$100 (in CDN funds). *USA* – reg. \$100, patron – \$120, Airmail – \$160. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canadian Periodical Fund (CPF) for our publishing activities.

Canada

Dvasinės pagalbos jaunimui centras (DPJC)

DPJC įkurtas 1995 metais Kanados vyriausybės ir Kanados lietuvių paramos bei iniciatyvos dėka. Tai ilgiausiai – jau 16 metų trunkantis ir sėkmingai veikiantis Kanados paremtas projektas Lietuvoje. Per tuos 16 metų DPJC savanoriavo per 2000 savanorių, skyrusių savo laiką tiems, kam labiausiai to reikėjo. Įgytas žinias ir įgūdžius skleidė už centro ribų: universitete, mokyklose, šeimose.

Šiuo metu DPJC vyksta 6 programos. “Vyresnio draugo” (“Big Brothers Big Sisters”) programa, skirta vaikams iš nepilnų emig-

ravusių šeimų; socialinės rizikos šeimose augantys vaikai lanko “Vaikų dienos centrą”, mažiausiai kartą per mėnesį jų tėvelius įsustikimus kviečia programos “Už vaikus atsakingi visi” savanoriai. Pasisaugojo stovyklas, užsiėmimus moksleiviams rengia “Sniego gniūžtės” savanoriai. DPJC kartu su kitomis organizacijomis dalyvauja emocinės paramos tarnybos “Jaunimo linija” veikloje. O norintiems savanorystę išbandyti svečiojo šalyje – siūloma “Europos savanorių tarnybos” programa. **Inf.**

Džiugesio ir vilties diena

Klaipėdoje 16 metų gyvuojantis ir veikiantis Labdaros ir paramos fondas Dvasinės pagalbos jaunimui centras (DPJC) ilgai ruošėsi padėkos renginiams, skirtiems

didžiuojasi, “kad su šiuo centru egzistuoja tokie stiprūs kanadietiški ryšiai, savo šaknėmis siekiantys 1994 m. Lietuvos-Kanados namus Toronte”, nes iš čia atsiliepta į porei-

minė DPJC augimą ir pokyčius, ypatingą dėmesį skirdama savanorių rengimui, centrą pavadindama savanorystės sklaidos vieta, nes iš DPJC patirties sėmėsi kitos nevyriausybinių organizacijos. Savanorystė – žmogaus pilietiškumo matas ir vyksmas, dovanai atiduodamas laikas, energija, įgūdžiai. Savanoriai, padėdami kitiems, ir patys sugeba pakeisti savo gyvenimus. Tokios buvo kitų kalbėtojų mintys.

Tą dieną netrūko simbolikos, siejančios Kanadą ir Lietuvą. Diplomatas ir miesto meras kartu su savanoriais Trinių parke pasodino klevą ir ąžuolą – abiejų šalių simbolius. Medžius dovanojo UAB “Frezijos puokštė”. Prelatas E. Putrimas savo invokacijoje dėkojo Dievui, Kanadai ir Lietuvai, DPJC darbuotojams ir savanoriams už darbą. Apie Padėkos renginius informavo miesto dienraštis *Klaipėda, Vakarų ekspreso* žurnalistas V. Lebedeva aprašė įvykį, apie tai girdėjo ir radijo Laluna klausytojai. DPJC šeimynai užteko jaudulio, įtampos ruošiantis renginiui, bet geras įdirbis suteikė džiaugsmo visiems, kartu nuoširdžiai paminėjusiems Kanados ir Lietuvos diplomatinį santykių atkūrimo dvidešimtmetį.

Danguolė Misiukonienė

Kanados ambasados skyriaus Vilniuje reikalų patikėtinis Kevin Hamilton ir Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas

Kanados vyriausybei ir savanoriams. 2011 m. spalio 21 dieną DPJC darbuotojai, savanoriai sulaukė Kanados ambasados skyriaus Vilniuje reikalų patikėtinio Kevin Hamilton, Klaipėdos mero Vytauto Grubliausko, kitų garbių svečių ir žurnalistų. Vienas iš DPJC steigėjų – prelatas Edmundas Putrimas – spaudos konferencijoje priminė DPJC kūrimo aplinkybes, prieš 17 metų labai svarbias ir reikalingas Klaipėdos jaunimui. Diplomatas K. Hamilton tarė, jog

ką gerinti paslaugas vaikams ir jaunimui tais ankstyvaisiais nepriklausomybės laikais.

Klaipėdos meras V. Grubliauskas, dėkodamas DPJC už nuveiktus darbus miestui ir jo žmonėms, ypač Tarptautiniais savanorystės metais, priminė apie savanorių darbo kilumą, pasiaukojimą, dalinimąsi kaip krikščioniškų principų įtvirtinimą gyvenime. Savanorystės ištakas ir raidą aptarė Apskritojų stalo dalyviai. Klaipėdos univesiteto doc. dr. Iona Klanienė prisi-

Klaipėdoje Dvasinės pagalbos jaunimui centro surengtoje apskrito stalo diskusijoje spalio 21 d. dalyvavo (iš k.) Danguolė Misiukonienė, Eglė Jurkevičienė, Kanados reikalų patikėtinis Kevin Hamilton, Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas, DPJC steigėjas prel. Edmundas Putrimas, DPJC savanorė Monika Navickaitė

RELIGINIAME GYVENIME

Trys nauji šventieji buvo įrašyti į Bažnyčios liturginį kalendorių spalio 23 pop. Benedikto XVI aukotų Mišių metu: du italai kunigai ir ispanė vienuolė. Italų ir ispanų kalbomis popiežius sveikino iškilmėje dalyvavusius maldininkus.

Šv. arkiv. Gvidas Marija Conforti (1865-1931), šv. Pranciškaus Ksaverio misijų draugijos steigėjas, nuo pat jaunystės svajojo apie misijas, tačiau tik 30 metų sulaukęs gavo savo vyskupo palaiminimą šiam darbui. Pirmieji Conforti įkurtos misijų Šv. Ksaverio kongregacijos kunigai išvyko į Kiniją, vėliau į Afriką. Pop. Leonas XIII G. Conforti paskyrė arkivyskupu į Raveną, vėliau dėl ligos gavo Pijaus X leidimą atsidėti vien tik kongregacijos reikalams. Po to jam pavestas Parmos vyskupo sostas. Vyskupaudamas Parmoje jis kelis kartus lankėsi Afrikoje ir Kinijoje, įkūrė misijinę kunigų sąjungą, priešinosi kolonijiniams karams, karštai gynė Afrikos ir Azijos tautų teises. Šv. Gvidas Marija Conforti mirė 1931 m.

Šv. kun. Aloyzas Guanelia (1842-1915), dviejų ligonių globos kongregacijų, Kunigų Meilės tarnų ir Marijos Apvaizdos dukterų, steigėjas yra Italijoje plačiai žinomas artimo meilės apaštalas. Jis buvo saleziečių steigėjas šv. Jono Bosko bičiulis, kuris jam įkvėpė steigėjas misiją, kartu kūrė fizinių ir dvasinių ligų kamuojamiems žmonėms skirtus Dievo apvaizdos namus. Šv. Aloyzas (itališkai Don Luigi) jau buvo davęs trejų metų įžadus saleziečių kongregacijoje, tačiau Como ganytojas jį atšaukė į

vyskupiją. 1881 m. pradėjo klebonauti parapijoje, kurioje rado vargšų globa besirūpinančių jaunų moterų būrį. Iš jo išaugo Marijos Apvaizdos dukterų kongregacija. Veikla plėtėsi, greta moterų atsirado Meilės tarnų kongregacija kunigams. Steigėjas kongregacijos namus kūrė visoje Italijoje, Šveicarijoje, taip pat Romoje 1904 m., kur pastatė šv. Juozapo laimingos mirties šventovę, dabar mažąją baziliką. Don Luigi, būdamas 70 metų, leidosi į naują gyvenimo kelionę: 1912 m. išvyko į JAV rūpintis gausių italų emigrantų sielovada. Po trejų metų grįžo Italijon, kur šelpė Abrucuose nuo žemės drebėjimo nukentėjusiuosius. Kilus Pirmajam pasauliniam karui siuntė savo kunigus pas karius į frontą. Jis mirė 1915 m.

Šv. Bonifacija Rodriguez de Castro (1837-1905), šv. Juozapo tarnaičių kongregacijos steigėja gimė Salamanke, vakarų Ispanijoje. Vaikystėje išgyventi sunkumai (tėvas miręs anksti paliko šeimą be pragyvenimo šaltinio) paskatino Bonifaciją visą gyvenimą skirti panašiai kenčiantiems. Suradusi keletą bendraminčių ir kun. Francisco Butiny y Hospital, SJ, remiama, ji įsteigė šv. Juozapo tarnaičių kongregaciją, kurioje buvo priimanamos moterys iš nepasiturinčių šeimų. Bonifacija patyrė nemažai skriaudų ir pažeminimų iš savo bendražygių, tačiau į visa atsiliepė dosniu artimo meilės liudijimu, tikėjimu ir pasitikėjimu Dievu. Šv. Bonifacija mirė 1907 m., tačiau tikro įvertinimo ir pripažinimo sulaukė tik po mirties, 1941 m.

Kada baigs atstatyti Valdovų rūmus?

Spalio 17 d. *Baltic News Service (BNS)* pranešė, kad kultūros ministeris Arūnas Gelūnas, remdamasis žinovų išvadomis, numato, jog brangiausio Lietuvoje istorinio reprezentacinio pastato Valdovų rūmų muziejui užbaigti prireiks beveik 32 mln. litų. Jeigu pritars seimo Revizijos komitetas, tokios vertės darbus per 1.5 metus turėtų atlikti Panevėžio statybos trestas, kuris yra Valdovų rūmų statybos rangovas, o Viešųjų pirkimų tarnyba yra nurodžiusi nutraukti su juo sutartį. Viešųjų pirkimų tarnyba kol kas tokių planų nekommentuoja. “Kol nežinome, kokių pagrindu bus skiriami tie pinigai ar pasirašoma sutartis, negalime komentuoti. Iš spaudoje paskelbtos informacijos neaišku, ar ši sutartis yra viešųjų pirkimų objektas. Taigi, kol kas susilaikome nuo komentaro”, sakė Viešųjų pirkimų tarnybos atstovė Aušra Pocienė.

Spalio 17 d. ministeris teigė, jog “Vilniaus pilių direkcijos atstovai įteikė bendrovės ‘Klaipėdos ekspertizė’ projekto dalinės ekspertizės aktą ir tas darbas, kurį mes darėme visus metus praktiškai, bandydami atskirti tą būtiniausią darbų dalį nuo to, ką galima atlikti ir vėliau, tai ta pirmoji dalis buvo įvertinta 31.79 mln. litų. Ir tai reikštų, kad jeigu Seimo audito komitetas leistų skirti šias lėšas projekto rangovui, kad jis galėtų pabaigti būtiniausius darbus, ir jau nedelsiant dar šiais metais būtų įsisavinta tam tikra lėšų dalis”. Jo teigimu, jeigu darbai būtų tęsiami, muziejus gali būti baigtas iki 2013 m. liepos, kai Lietuva perims pirmininkavimą Europos sąjungai ir šalyje vyks reprezentaciniai renginiai.

Vilniaus pilių direkcijos laikinasis vadovas Danius Malinauskas sakė, kad beveik 32 mln. litų kainuos būtiniausi darbai, kuriuos reikia užbaigti, kad Valdovų rūmų muzie-

jus galėtų atlikti reprezentacinę užduotį. Būtų įrengtos šildymo, vėdinimo sistemos, įrengtas vandentiekis, nuotekų sistema, instaliuota elektros įranga. Tam turi pritarti seimo Revizijos komitetas. Anot D. Malinausko, sulaukus pritarimo, su PST bus galima pasirašyti naują rangos sutartį būtiniausiems darbams užbaigti. Prieš tai dabartinė sutartis su PST bus nutraukta.

Valdovų rūmai

Pasak kultūros ministro, kiekvienų m. biudžete Valdovų rūmams būdavo numatyta maždaug po 16 mln. litų, tačiau šiais metais, diskusijai užsitęsęs ir darbams sustojęs, pusė sumos – 8 mln. litų – jau perskirstyta kitiems objektams: Klaipėdos dramos teatrui, Maironio muziejui ir kitiems. “Liko mūsų sąmatoje 8 mln. litų, kurie vargu ar būtų įsisavinti visi, net jeigu mes šiandien pasakytume – tęskite darbus. Neatmesčiau galimybės, kad dalis iš šitų 8 mln. litų bus paskirti kažkam kitam, kitiems pirmenybiniam objektams, kurie šiuo metu yra vykdomi”, teigė kultūros ministeris. Tai galėtų būti Klaipėdos dramos teatro, Mažvydo bibliotekos, Maironio muziejaus ir kitų objektų atnaujinimams. “Bet jeigu pajudėtų ledai, tai aš turiu šiek tiek optimizmo, kad šitą A dalį, pirmąjį pastatą, kurį būtų galima naudoti tiek reprezentacijai,

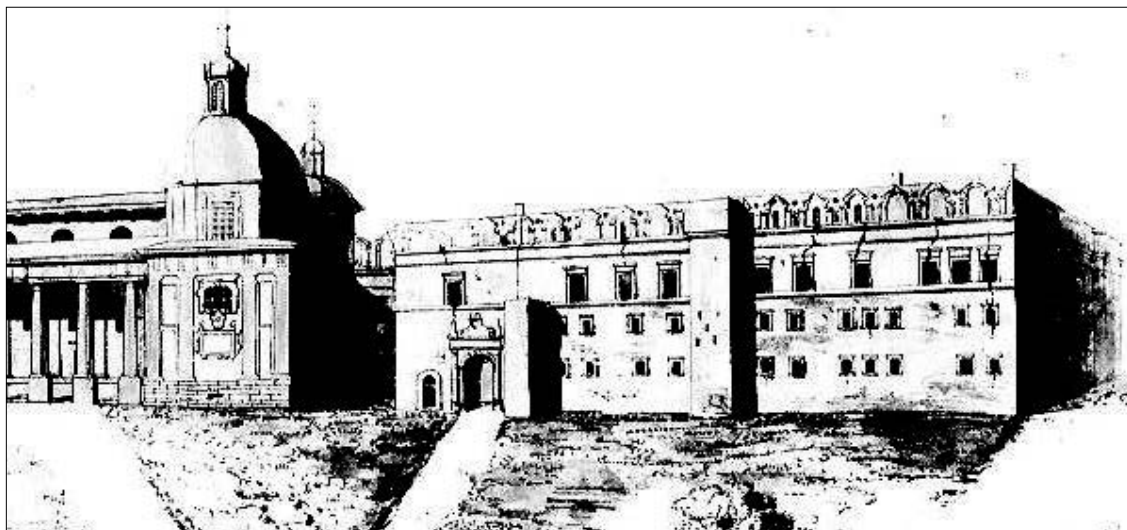
tiek kaip muziejų, tiek renginiams, kad mes jį galėtume turėti 2013 m. pirmoje pusėje”, sakė A. Gelūnas.

Valdovų rūmų projektui 2012 metais vyriausybė planuoja skirti 15-16 mln. litų, tačiau neatmetama, kad vėliau ši suma gali keistis, priklausomai nuo derybų su dabartiniu rūmų statybos rangovu Panevėžio statybos trestu (PST).

Neoficialiomis žiniomis, muziejui užbaigti kitąmet gali būti skirta apie 20 mln. litų. Statybos darbai Valdovų rūmuose sustabdyti šių metų pradžioje, kai Viešųjų pirkimų tarnyba sutartyje su Panevėžio statybos trestu (PST) aptiko daug pažeidimų ir pareikalavo sutartį nutraukti. Šiuo metu rengiami du projektai, kad būtų galima vieną rūmų dalį – muziejų – baigti ir atiduoti naudoti. Kita dalis būtų baigta vėliau.

Valdovų rūmų statybos kaina per dešimtmetį išaugo daugiau nei tris kartus – nuo 114 mln. iki 367 mln. litų. Dėl galimų įstatymų pažeidimų kreiptasi į Generalinę prokuratūrą. Už rūmų atstatymą atsakinga Vilniaus pilių direkcija teigia, kad galutinai baigti brangiausią Lietuvoje istorinį reprezentacinį muziejų, pirminiais skaičiavimais, reikėtų dar apie 110 mln. litų.

BNS žinios

Nežinomo dailininko piešinys (1802). Didžiųjų kunigaikščių rezidencijos rūmai iš pietų pusės
Ntr. iš leidinio *Dingęs Vilnius*, Vladas Drėma

SAVAITĖ LIETUVOJE

Pirmininkavimo uždaviniai

Lapkričio 10 d. seimas nutarė, jog Lietuvai pirmininkaujant Europos sąjungai (ES), svarbiausi uždaviniai bus užimtumo didinimas, finansų tvarumas ir energetinio saugumo užtikrinimas, siekiant pastovaus ES ekonomikos augimo ir konkurencingumo. Nutarime teigiama, kad energetinį saugumą reikia stiprinti konsoliduojant energetikos infrastruktūrą ir įjungiant energetikos sistemas, sukuriant bendrą ES vidaus energijos rinką ir vykdant bendrą Europos sąjungos energetikos išorės politiką.

Siekiama bus ir veiksmingo ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo, regioninio bendradarbiavimo stiprinimo, Rytų partnerystės valstybių suartėjimo su ES, efektyvios ES išorės sienų apsaugos, kovos su kontrabanda bei sukčiavimu stiprinimo.

Vyriausybės prašoma iki šių metų pabaigos pateikti seimui atskirų politikos sričių aktualiausių klausimų pirmininkavimo programoje sąvado projektą. Seimas taip pat pritarė, kad 2012-2013 m. pirmininkavimui ES iš valstybės biudžeto būtų skirta apie 214 mln. litų.

Nepritaria referendumui

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) komisija, posėdžiavusi Vilniuje lapkričio 10 d. nepritarė siūlymui surengti referendumą dėl Konstitucijos keitimo numatant didesnę dvigubos pilietybės galimybę. Komisijos pirmininko Pauliaus Saudargo teigimu, kol kas nežinoma, koks klausimas galėtų būti pateiktas per referendumą, o nuo jo formuluotės priklauso atsakymas. Dvigubos pilietybės klausimas Lietuvoje tapo opus, 2006 m. Konstituciniam teismui išaiškinus, jog pagal Konstituciją, dvigubos pilietybės atvejais turi būti reta išimtis, ir dvigubą pilietybę plačiau leidžiančias įstatymo normas paskelbė prieštaraujančiomis pagrindiniam šalies įstatymui. Tą Konstitucijos dalį pakeisti galima tik surengus referendumą.

Dabar Pilietybės įstatymas numato dvigubą pilietybę tiems, kurie iš Lietuvos dėl įvairių priežasčių pasitraukė iki Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m., ir tiems, kurie ją įgijo automatiškai – gimdami arba per

santuoką. Dvigubą pilietybę turintieji nuo gimimo, sulaukę pilnametystės, per trejus metus turi apsispręsti, kurią pilietybę pasirinkti.

Lėšos IAE uždarymui

Ignalinos atominės elektrinės (IAE) uždarymui 2014-2020 m. Lietuva planuoja skirti 100 mln. eurų (345 mln. litų). Lietuvos premjeras Andrius Kubilius sako, jog didžiąją dalį uždarymui būtinų pinigų – 770 mln. eurų – siekiama gauti iš Europos sąjungos (ES), o iš viso tam reikės 870 mln. eurų (3 bln. litų), kad toliau nuosekliai būtų įgyvendinamas visas uždarymo projektas.

Tokią sumą – maždaug dešimtadalį visų išlaidų Ignalinos AE uždarymui – Lietuva skiria jau nuo 2002 m. iš valstybinio IAE uždarymo fondo. Premjeras dar kartą pabrėžė, kad nebeveikiančios jėgainės sėkmingas uždarymas yra bendras Lietuvos ir ES įsipareigojimas. Jo teigimu, buvo sutarta, kad Ignalinos atominės elektrinės uždarymas ir visi darbai turi būti baigti iki 2029 m. ir kad tai kainuos apie 2.9 bln. eurų.

Lietuva – 44-oje vietoje

Lapkričio 1 d. paskelbtame naujame Gerovės rodiklyje Lietuva užėmė 44-ąją vietą pasaulyje iš 110 įvertintų šalių, o aukščiau pakilti valstybėje neleido visuomenėje esantis “perdėtas pesimizmas”, tyrimo autorių teigimu. Tradiciniame Londone įsikūrusio Legatum instituto sudaromame vertinime Lietuva aplenkė Latviją, Rusiją, Gudiją, Bulgariją, Rumuniją, tačiau buvo įvertinta prasčiau nei dauguma kitų Europos sąjungos (ES) šalių.

Sudarant kriterijus atsižvelgta į šalies ekonominę būklę, švietimo padėtį, sveikatos apsaugą, valstybės valdymo kokybę ir kitus rodiklius. Lietuvos poziciją labiausiai susilpnino pačių gyventojų nepasitenkinimas gyvenimo kokybe. Lietuvos gyventojai mano, kad šalyje yra blogos sąlygos verslui. Indekse taip pat atkreipiamas dėmesys į itin mažą pasitikėjimą valstybės valdžia, nepaisant “veiksmingos ir puikiai sureguliuotos demokratijos”. Pagal švietimo lygį Lietuva užėmė 31-ąją vietą pasaulyje, sveikatos apsaugos srityje Lietuvai skirta 40-oji vieta. Pirmoji vieta vertinime atiteko Norvegijai. *BNS žinios*

Nors trumpam grįžti į Lietuvą...

Tęsins iš 45 nr.

VYTAS MILIAUSKAS,
Lietuvos politinių kalinių ir
tremtinių bendrijos valdybos
pirmininkas

Po Mišių konferencijos dalyviai nuvyko prie šiais metais Barnaule pastatyto išpūdingo paminklo „Atsisveikinimas“, skirto sovietmečio politinių represijų aukoms atminti. Apima keistas jausmas, kai žinai, kad visai netoli, pačiame miesto centre, yra dar nenugriautos trys Lenino stovylos, centrinė gatvė tebevardinama Lenino prospektu, o štai čia – labai įtaigus paminklas Lenino ir jo pasekėjų aukoms atminti... Tačiau nusi-kaltimai žmonijai ir žmoniškumui daugiau neturėtų pasikartoti! Nuo konferencijos dalyvių prie paminklo padėjome vainiką ir bendrai nusifotografavome.

Po šių renginių visi grįžo į konferencijų salę tęsti darbo. Šį kartą salėje vyravo kamerinė nuotaika, Sibiro bendruomenių atstovai kalbėjo apie kasdienius darbus ir rūpesčius, apie veiklos perspektyvas. Konferencijoje pateiktas Rezoliucijos projektas, kurį svarstant, dalyviai aktyviai sakė savo nuomonę, teikė pasiūlymus. Rezoliucijoje reiškiamą padėką Lietuvai už teikiamą paramą Sibiro lietuvių bendruomenėms, tačiau apgailestaujama, kad mažai skiriama dėmesio ten gimusiai jaunajai kartai, kuri norėtų išmokyti lietuvių kalbą, susipažinti su tautos tradicijomis ir menu, kad grįžusiems į tėvynę mažai dėmesio skiriama lietuvių kalbos bei profesiniam mokymui, kvalifikacijos kėlimui, – viso to, kas reikalinga įjungimui. Pareikštas nusiylimas, kad siaurinama Politinių kalinių ir tremtinių bei jų šeimų narių sugrįžimo į Lietuvą ir socialinio įsijungimo programa, nes, įvertinant didžiulius Sibiro plotus, atstumus ir gyvenimo sąlygas, ne visi galėjo sužinoti apie tokią Lietuvoje veikiančią programą. Rezoliucijoje daugiau kalbama apie tremtinių vaikų ir vaikaitių problemas, o tai reiškia, kad ten gimusi jaunoji karta neabejinga savo protėvių kraštui, ir tai suteikia dokumentui optimistinį atspalvį. Pagal sumanymą, šią Rezoliuciją turėtų gauti Lietuvos valdymo institucijos, ir dedamos viltys, kad tarp Sibiro lietuvių ir jų Tėvynės ryšiai bus dar glaudesni ir praktiškesni.

Pasibaigus darbinei daliai, daugelis delegacijų vadovų ir narių dėkojo Altajaus krašto

Barnaule prie paminklo „Atsisveikinimas“ sovietinių politinių represijų aukoms atminti

lietuvių bendruomenei ir jos pirmininkei Irinai Koričko už profesionaliai surengtą konferenciją, kuri skatins glaudesniam bendravimui, bus paskaita kitų bendruomenių aktyvesnei veiklai. Atėjo laikas apsikeisti dovanėlėmis ir suvenyrais. Įteiktos atvežtos iš Lietuvos knygos: vaikams, apie Lietuvą, tremtinių prisiminimai, lietuvių kalbos vadovėliai. Pristatyta Krasnojarsko lietuvių bendruomenės pirmi-

ninko pavaduotojo Sauliaus Sidaro trečioji knyga *Langas į pasaką*.

Aktyviausiems Sibiro lietuvių bendruomenių nariams įteikti Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SADM Padėkos raštai, kuriuos gražiai papildė verslininkai Daiva ir Egidijus Vakarainai, pridėdami prie raštų dailius krepšelius su lietuviška duona. Padėkos raštus ir dovanėles įteikė Socialinės aprėpties

ir bendruomenių programų vyriausioji specialistė Rima Gudelytė ir verslininkė Daiva Vakarainenė. Įvertinant aktyvią visuomeninę veiklą, nukreiptą lietuviybės išsaugojimui jaunimo tarpe tolimajame Altajaus krašte, glaudų bendradarbiavimą su kitų kraštų ir sričių lietuvių bendruomenėmis, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos Valdyba apdovanojo Iriną Koričko medaliu „Vilties

žvaigždė“, kurią įteikė šių eilučių autorius.

Konferencijos pabaigoje surengta meninė programa. Tie patys dalyviai, atvykę iš kitų kraštų, jau persirengę lietuvių tautiniais drabužiais, dainavo lietuviškas dainas, sakė eiles. Vietinio ansamblio „Lorelei“ artistai sušoko kelis lietuvių liaudies šokius. Aplinka salėje buvo nepaprastai šilta. Lietuvoje toks mėgėjiškų meno kolektyvų koncertas nepadarytų ypatingo išpūdzio, tačiau čia, toli nuo Baltijos krantų, toks saviveiklininkų pasirodymas sukuria kitą, ypatingą, nuotaiką, – Tėvynės ilgesį, meilę ir pagarbą Bočių kraštui. Nepaprastai iškilmingai meninę programą užbaigė mūsų delegacijos solistė Rasa Juzukonytė, padainavusi Bilio Dvariono *Žvaigždutę*, R. Stolz Sisi dainą iš operos *Favoritas* bei T. Leiburo *Giminės*. Po šio dainininkės pasirodymo viena pagyvenusi 1941 m. tremtinė ašarodama apkabino Rasą ir pasakė: „Ačiū, kad suteikėt galimybę nors trumpam grįžti į Lietuvą !..“

Nuo pat konferencijos pradžios Lietuvos delegacijos nariai turėjo daug darbo ir įvairių pertraukų metu bei baigiantis renginiams, individualiai bendraujant su dalyviais. Daug aiškinta vizų ir pilietybės klausimais, daugelį domino socialiniai grįžtančiųjų į Lietuvą reikalai, teisinio statuso suteikimo, turto grąžinimo ir kiti klausimai. Į visus paklausimus buvo atsakyta kvalifikuotai ir išsamiai, arba susitarta, pateikus papildomus duomenis, atsakyti raštu. Rugsėjo 12 d. iš ankstyvo ryto Lietuvos ir Sibiro lietuvių bendruomenių delegacijų nariai išvyko į antrą pagal dydį Altajaus krašte Bijsko miestą aplankyti paminklo šiame krašte žuvusiems lietuviams. Paminklo statybos iniciatoriai – šio krašto tremtiniai šviesios atminties Vytautas Tarasonis ir Stasys Goberis, o projekto autorius – žinomas Lietuvoje architektas Vytautas Nasvytis. Obelisko apačioje esančiose plokštėse iškalti užrašai lietuvių ir rusų kalbomis: „Lietuvos piliečiams, žuvusiems tremtyje Altajaus krašte 1941-1955“. Paminklas pastatytas Mytiščinskoje kapinių aukščiausioje kalvoje. Oficialus šio santūraus ir gražaus paminklo atidengimas įvyko 1999 m. rugpjūčio 19 d. Kartu su išvykoje dalyvavusiu kunigu Viktoru Bilotu sukalbėtos maldos už visus žuvusius ir mirusius, paminklo papėdėje padėtos gėlės.

Lietuvos delegacija kartu su Altajaus krašto lietuvių bendruomenės pirmininke Irina Koričko po sveikinimų ir apdovanojimo

Bijsko mieste prie paminklo mirusiems Altajaus krašte lietuviams

Nukelta į 7-tą psl.

Nepagrįstos Lenkijos pretenzijos Lietuvai

K. GARŠVA,
“Vilnijos” draugijos
pirmininkas

Lietuvos ir Lenkijos derybų komisijos dėl kultūros dalykų iki galo negalės susitarti tol, kol Lenkija nepripažins, kad: 1) Vilnija ir Seinų kraštas – tos pačios lietuvių ir Lietuvos (ne Lenkijos) etninės bei istorinės žemės, lenkai ir kitos tautinės mažumos čia nėra autochtonai (senbuviai), 2) ne Lietuva, o Lenkija tas žemes 1920 m. prievarta okupavo ir nutautino ir 3) kad dabartinis Lenkijos nuolatinis kišimasis į Lietuvos respublikos reikalus, kai kaimynė bando valdyti, finansuoti ir auklėti Lietuvai nelojalius piliečius per savo ambasadą, konsulatą bei Lenkų rinkimų akciją, pažeidžia Lietuvos teritorijos vientisumą, tarptautines, dvišales sutartis, Lietuvos respublikos Konstituciją ir įstatymus.

Lenkijos švietimo ministerija nepaneigė 2011.X.27. Fidelio atminimo ir kresų organizacijų teiginių, esą Kauno Lietuva užėmė “svetimos valstybės teritoriją prieš vietinių gyventojų valią. Nuo tol prasidėjo lenkų švietimo spaudimas iki šiol”. Lenkijos švietimo ministerijos sekretorius spaudoje skelbė, jog Lietuvos piliečius reikia įjungti į Lenkiją. Polonijos televizijos apmokama žurnalistė Edita Maksimovič ir kiti Lenkų rinkimų akcijos aktyvistai, prisidengę lenkų mokyklų tėvų komitetu, organizavo mitingus prieš įstatymus ir kurstė mokinius prieš savo Tėvynę.

Lenkų rinkimų akcijos atstovai J. Mincevičius, R. Markevič teigė, kad jų valdomos Vilniaus, Šalčininkų rajonų mokyklos nesilaiko Švietimo įstatymo. Jų kurstomi mokiniai kartojo V. Tomaševskio žodžius, pasakytus prieš 2 metus, apie Vžesnią (miestelis Krokuvos apskrityje). Kartojami įstatymus pažeidžiantys autonomininkų reikalavimai dėl “pagalbinės” kalbos, var-

dų ir pavardžių, gatvių pavadinimų, vietovardžių rašybos.

Priešvalstybinę veiklą daugiausia organizavo valstybės išlaikomi asmenys. Lenkų rinkimų akcijos padalinys *Maciež školna* ir kiti jų aktyvistai su Lenkijos pagalba organizavo prieškonstitucinius mitingus. Jiems pritarė Kultūros viceministerio – atsakingo už tautines bendrijas – S. Vidtmanno žmona Renata, per A. Kubiliaus patarėjo Č. Okinčico radiją *Znad Wiili* pareiškusi: jeigu valstybinės kalbos pažymys jos tautiečiams būtų per mažas, bus “žmogaus teisių pažeidimas ir tokia byla galėtų būti Strasbūre“ (Delfi, 2011.VIII.8).

Balstogės universiteto filialui išviliojus VPU stojančiuosius į polonistiką, tos katedros vedėjas R. Naruncas apkaltino Lietuvos valstybę: “visuotinis lenkų persekiojimas, naujasis Švietimo įstatymas iš pagrindų naikina lenkų švietimą” (Delfi, ten pat). Lygių galimybių principas pietryčių Lietuvoje pažeidžiamas šiais atvejais:

1. Valstybine kalba nėra galimybės įgyti priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ar vidurinio mokslo daugiau kaip 60 Lietuvos respublikos švietimo įstaigų.

2. Vilniuje ir kitur mokymosi sąlygos mokyklose valstybine kalba yra blogesnės – jos yra perpildytos, kartais turi mokytis antroje pamainoje (plg. Antakalnio vidurinė mokykla ir kitos), o švietimui vadovaujantys Lenkų rinkimų akcijos nariai trukdo spręsti švietimo problemas.

3. Pakliūti į darželį Vilniuje ir Vilniaus rajone (pvz. Avižieniuose) kartais yra 100 vaikų ir didesnė eilė, todėl mišrių šeimų vaikams siūloma pereiti į lenkiškus darželius, kur eilės nėra. Už LR Konstitucijos laikymąsi Vilniaus rajone persekiotos Kalvelių, Buivydžių, Maišiagalos ir kitų darželių vedėjos, Šalčininkų

rajone – Poškonių darželio vedėja.

4. Lenkų rinkimų akcija ir Lenkijos URM perka pirmokus lenkiškoms mokykloms – už 972 vaikus Lenkijos konsulatas užmokėjo po 1000 zlotų, vengiant mokesčių. R. Sikorskis užsiminė, kad ir tai gali padėti Lenkų rinkimų akcijai pereiti trūkstantą 0.2% klijūtį po metų vyksiančiuose Seimo rinkimuose.

5. Vilniaus rajone maždaug pusė lenkų vaikų mokosi mokyklose valstybine kalba, o kita pusė – mokyklose dėstomąją lenkų kalbą, bet valstybinės kalbos egzaminas iki šiol jiems buvo skirtingas. Šalčininkų rajono lietuviškose mokyklose daugiausia mokosi lenkai, bet tik lenkiškų mokyklų baigiamasis valstybinės kalbos egzaminas bus taikomas prie jų lygio, ko gero tik jiems 21% bus padidintas mokinio krepšelis, valanda ilgiau bus leista rengtis valstybinės kalbos egzaminui, naudotis žodynais ir t.t. Mokinius ir jų tėvus nelygybė labai skaudintų, nes kartais tos pačios šeimos vienas vaikas eina į lenkišką mokyklą, kitas – į lietuvišką mokyklą.

6. Į pietus nuo Vilniaus lenkų gimtosios kalbos dabar yra trys: gudų, rusų ir lenkų. Lenkų rinkimų akcijos reikalavimu lenkiškose mokyklose įvedus privalomą baigiamąjį lenkų kalbos egzaminą, gudiškai ir rusiškai namie kalbantys lenkai turėtų nelygias galimybes laikyti naują privalomą egzaminą.

7. Lenkų rinkimų akcijos rekomenduoti lenkai į Balstogės universiteto Vilniaus filialą laiko lengvesnį stojamąjį egzaminą (ten reikia surinkti 16.5 balo, o į Vilniaus universitetą – 19.4 balo), mažiau turi mokėti už mokslą ir gauna daugiau materialinių paskatinimų, taip pat *Semper Polonia* stipendiją, t.y. studentų galimybės yra nevienodos ne dėl jų kaltės.

8. Toje pačioje ES esančiame Seinų krašte mokyklų tinklas retesnis: iš 12 lietuviškų mokyklų per dešimtmetį liko 5, iš jų dar 2 norima uždaryti, kadangi Lenkija pakankamai nefinansuoja. Į pradinę mokyklą kai kuriems vaikams kasdien tektų važiuoti į abi puses iki 40 kilometrų.

9. Lietuva tautinių mažumų mokyklas realiai finansuoja 120%, o Lenkija – apie 60%. Seinų krašto lietuviškoms mokykloms iki šiol trūksta net vadovėlių, o mokosi dažnai iš lenkiškų.

KANADOS ĮVYKIAI

Bankininkystės kontrolė

Mark Carney, Kanados valstybinio banko valdytojas, yra paskirtas Pasaulinės finansinio pastovumo kontrolės tarybos vadovu. Šios tarybos užduotis – stebėti bankininkystės veiklą pasaulyje ir teikti pasiūlymus jos finansinės veiklos skaidrumui gerinti. M. Carney pasilieka Kanados banko valdytoju. Jo terminas baigiasi 2015 m. Jis pritaria griežto reguliavimo taisyklių investicijų politikoje laikymuisi. Kanados banko valdytojas turi ilgametę darbo patirtį geriausiuose pasaulio investicijų bankuose, yra dirbęs Niujorke, Tokijuje, Londone ir kt. Pirmojoje programinėje veikloje naujasis Pasaulio finansinio pastovumo tarybos vadovas pabrėžė, kad pagrindinis jo veiklos šiose pareigose tikslas – sumažinti blogų paskolų kiekį ir padidinti galimybę gauti paskolas tiems, kurie investuoja pinigus į verslą, kuriantį darbo vietas. Griežta paskolų kontrolė leistų išvengti finansinės krizės ir padidintų bankų patikimumą bei verslo plėtrą.

Saskatchewan partija laimėjo provincijos rinkimus, gavusi dar 11 vietų parlamente. Konservatoriai antrą kartą iš eilės laimėjo absoliučią daugumą parlamente: iš 58 vietų turi 49, NDP – 9. Liberalai liko parlamentinės veiklos užribyje. Brad Wall vadovaujama vyriausybė patenkinta, sulaukusi daugumos rinkėjų palaikymo, ir ketina sėkmingai tęsti pradėtas programas.

Londono (ON) policija privertė masinio protesto dalyvius palikti miesto parką. Tai pirmasis policijos sprendimas priverstinai iškeldinti protesto dalyvius, apsigyvenusius palapinėse Vankuverio, Toronto ir kitų miestų viešosiose erdvėse. *Occupy Canada* judėjimą savo dalyvavimu protesto renginiuose ir kita pagalba remia kai kurios profesinės sąjungos. Septynių profsąjungų atstovai pasirūpino, kad, atšalus orams, stovyklautojai St. James parke Toronte nesušaltų. Jie sumokėjo \$20,000 už 3 mongoliškas apšildomas palapines – jurtas. Vienoje iš jurtų veikia medicininės pagalbos centras, kitose – judėjimo centras ir susirinkimų vieta. Ilgalikės protestuotojų stovyklos aplinkiniams gyventojams ir verslo įstaigoms jau kelia nepatogumų: atbaido

klientus, trikdo normalų gyvenimą. Vankuveryje ir Toronte medikams teko gelbėti apsvaigusius nuo per didelio kiekio svaigalų pora stovyklautojų, viena iš jų mirė.

Mėsos perdirbimo verslovė Maple Leaf, savo įmonėje turinti 21,000 darbininkų, ketina 4 provincijose uždaryti 5 įmones, atleidžiant 1,500 darbuotojų. Pagal verslo planą nauja moderni mėsos gaminių įmonė bus statoma Hamiltone, Kitchenerio mieste – tiekimo centras rytinei Kanadai, atnaujintos įmonės Vinipege, Saskatoon, Bramptone. Verslovė yra numačiusi atnaujinimo darbams skirti \$560 mln. Ši pertvarka leis atnaujinti technologinę įrangą, padidinti verslumą.

Rytinių provincijų policijos vadovai viešai atsiprašė indėnų bendruomenių už jų paramą, vykdam indėnų vaikų prievartinę asimiliaciją. Valstybinės Tiesos ir Susitakymo (*Truth and Reconciliation*) komisijos posėdyje buvo aptartas policijos vaidmuo, paimant iš šiaurės indėnų vaikus ir perduodant juos internatinėms mokykloms, gaudant ir grąžinant į mokyklą pabėgėlius. Indėnų vaikų internatus steigė ir finansavo valstybė, o rūpintis jais be kontrolės buvo patikėta religinėms institucijoms. Manitobos universiteto prezidentas David Barnard atsiprašė už tai, kad akademikai nesuprato ir neužkirto kelio priverstinei asimiliacijai, nepadėjo išsaugoti indėnų kalbų, kultūros ir tradicijų. Daugiau kaip 150,000 vaikų buvo atimti iš šeimų ir bendruomenių ir uždaryti mokyklose, kuriose turėjo būti auklėjami pagal britų švietimo sistemą, neretai ten patirdami fizinę ir seksualinę prievartą. Kiek anksčiau už visas skriaudas indėnų vaikams vyriausybės vardu yra atsiprašęs ministeris pirmininkas Stephen Harper.

Esi Edugyan, Viktorijos universiteto dėstytojai ir rašytojai, už romaną *Half-Blood Blues* paskirta Scotiabank Giller premija (\$50,000). Antrasis šios rašytojos romanas vaizduoja džiaz muzikantų gyvenimą Paryžiuje vokiečių okupacijos metais, jų pastangas išgyventi tuo sunkiu metu. Romanas, parašytas patraukliu stiliumi, taip pat buvo pristatytas Man Booker ir kitoms svarbiausioms literatūros premijoms gauti. **SK**

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

SAULĖS MŪŠIO PAMINKLAS

Saulės mūšio pergalės įamžinimo programai vyriausybė skirs Joniškio savivaldybei 600,000 litų iš Privatizavimo fondo. Savivaldybės administracijos direktoriaus V. Bandžiuko teigimu, už šiuos pinigus darbai šiemet jau padaryti, tad jie bus pervesti rangovui, o tolesnės projekto perspektyvos lieka neaiškios. Iš viso lėšų poreikis paminklui įrengti pagal pirminį projektą siekė apie 2.8 mln. litų, nuo 2008 metų atlikta darbų už maždaug pusantro milijono. Šio paminklo vietoje pagal planą jau iškastas tvenkinys, pasodinti medeliai, sutvarkytos komunikacijos apšvietimui, įrengta kūlgrinda. Čia dar turi atsirasti paminklas, taip pat liko sutvarkyti kelią ir vieną stovėjimo aikštelių. Saulės mūšio lauką, esantį Joniškio rajone, Jauniūnuose, Lietuvos SSR kultūros ministerija 1987 m. įtraukė į paminklų sąrašą. 2005 m. vyriausybė nutarė mūšio vietoje pastatyti memorialinį kompleksą. Numatyta, kad pagrindinė jo figūra bus 30 metrų aukščio saulės laikrodžio smailė, metanti šešėlį ant skaičių, simbolizuojančių Saulės mūšio datą. Komplekse taip pat bus galima pamatyti tvenkinį su akmenų taku – kūlgrinda. Aplink tvenkinį, pagal planą, bus ažuolų parkas. Saulės mūšyje 1236 m. žemaičiai sutriuškino Kalavijuočių ordiną.

GRIEŽTINS PREKYBĄ ALKOHOLIU

Stipraus alkoholio nuo kitų metų siūloma neleisti vartoti jaunesniems kaip 21 m. asmenims, o iki 18 m. jaunuolių neįleisti į barus po 22 val. Alų siūloma leisti pilstyti į ne didesnius kaip 1 litro talpos butelius. Seimas lapkričio 3 d. po pateikimo pritarė atitinkamoms Alkoholio kontrolės įstatymo pataisoms, dar labiau sugriežtinančioms prekybą alkoholiu. Toliau pataisas seimas svarstys gruodžio 20 d. Siekiant sumažinti naktinių barų, kuriuose prekiaujama alkoholiu, siūloma numatyti, kad juose nuo 22 iki 8 valandos leidžiama parduoti alkoholį tik atidarytoje pakuotėje arba išpilstytus ir tik vartojimui vietoje. Be to, ketinama sugriežtinti maitinimo įmonės sąvoką nurodant, kad joje turi būti ruošiamas, gaminamas ir valgomas maistas. Pataisomis siū-

loma nuo 2013 m. degalinėse leisti prekiauti alkoholiu iki 6 laipsnių, o nuo 2016 m. visiškai uždrausti prekybą jais degalinėse. Taip pat siūloma neleisti alų, sidrą, alaus mišinius su nealkoholiniais gėrimais, alkoholinius kokteilius pilstyti į didesnius nei 1 litro plastmasinius butelius, uždrausti paslėptą alkoholio reklamą, norima nustatyti specialius reikalavimus specializuotoms alkoholio parduotuvėms. Asmenims iki 21 m. siūloma neleisti vartoti alkoholinių gėrimų, stipresnių nei 15 laipsnių, o iki 18 m. – neįleisti į vietas, kur prekiaujama alkoholiniais gėrimais, nuo 22 iki 6 valandos. Siekiant apriboti galimybes kilti konfliktams ar pažeisti viešąją rimtį meno, kultūros ir sporto renginių metu, siūloma drausti prekiauti alkoholiniais gėrimais meno, kultūros ir sporto renginių metu patalpose, kuriose jie vyksta.

LĖŠOS MOKYKLOMS

Lenkijai neatsižvelgiant į sunkią padėtį, Lietuvos vyriausybė ketina Lenkijos Punsko savivaldybėje veikiančioms lietuviškoms mokykloms artimiausiu metu skirti trečdalį milijono litų. Švietimo ministerio Gintaro Steponavičiaus teigimu, 350,000 litų skyrimui iš Privatizavimo fondo ministerių kabinetas pritarė lapkričio 9 d., sprendimas bus patvirtintas per kelias savaites. Iki šiol tiesioginės finansinės paramos Lietuva Lenkijoje veikiančioms mokykloms neskirdavo, o remdavo jas vadovėliais, kompiuteriais, metodine pagalba. Tik nevalstybinei Seinų mokyklai buvo skiriama daugiau paramos per Antano Baranauko fondą. Ministerijos pranešime rašoma, jog šios lėšos reikalingos, kad Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla ir gimnazija, Navinykų, Pristavonių, Vidugirių pagrindinės mokyklos galėtų įgyvendinti 1-9 klasių ugdymo programas lietuvių kalba, o Smalėnų pagrindinė mokykla – organizuoti lietuvių kalbos pamokas mokyklos mokiniams. Lenkijos valdžia svarstys galimybę didinti finansavimą lietuviškoms mokykloms Lenkijoje, tačiau pakeitimai numatomi tik nuo 2013 m. Per praėjusius 10 metų Lenkijoje buvo uždaryta pusė lietuviškų mokyklų. Dėl lėšų trūkumo buvo svarstoma galimybė uždaryti dar dvi.

BNS žinios

LIETUVIŲ TELKINIuose

Paminklo žuvusiems už Tautos laisvę šventinimas 1967-68 m. St. Catharines, ON. Kun. Barnabas Ignas Mikalauskas, OFM, su svečiais ir parapijiečiais

St.Catharines,ON

2011 M. RUGSĖJO 17, šeštadienį, 4 v.p.p. vyko paskutinės atsisveikinimo su sava Angelų Karalienės šventovės Mišios, užrašytos parapijiečių už visus čia dirbusius religinių ir lietuviybės darbą – gyvus ir mirusius lietuvius pranciškonus. Mišias aukojo Hamiltono AV kleb. kun. Audrius Šarka ir Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Juozapas Marija Žukauskas, OFM, pasakęs ir jautrų pamokslą apie parapijos nueitą gyvenimą. Prisimenam Mišių metu išvardintus, su gilia padėka ir pagarba: kun. Modestą Stepaitį, OFM, kun. Juvenalį Liaubą, OFM, kun. Petrą Baniūną, OFM, kun. Vytautą Baliūną, OFM, kun. Bernardą Mikalauską, OFM, kun. Benediktą Bagdoną, OFM, kun. Kęstutį Butkų, OFM, kun. Juozapą Mariją Žukauską, OFM, kun. Audrių Šarką; tal-kinusius: kun. Joną Šileiką, OFM, kun. Arūną Brazauską, OFM; diakoną Bernardą Belicką, OFM, ir kun. Pijų Šarpnicką, OFM. Ir taip užsiverčia istorinis Misijos lapas, pradėtas 1949 m. su pirmo pranciškono kun. Modesto Stepaičio, OFM, atvykimu į Wellandą, kur pirmas Mišias aukojo ponų Bieliūnų ūkyje, atvykęs po

Paskutinės Mišios Angelų Karalienės šventovėje š.m. rugsėjo 17 d. Nuotraukoje Hamiltono AV parapijos kleb. kun. Audrius Šarka ir Toronto Prisikėlimo parapijos kleb. kun. Juozapas Marija Žukauskas, OFM, su parapijiečiais

Ntr. S. Zubrickienės

to į St. Catharines. Čia buvo įsteigtas vienuolynas ir lietuviška Misija, kur susibūrę iš viso Niagaros pusiasalio Dievą ir tėvynę mylintys lietuviai savo kukliomis santaupomis, sunkiu, dažnai savų rankų darbu su Tėvais pranciškonais, pastatė savą šventovę, apie kurią sukosi visa lietuviška veikla. Ir per tuos 52 metus daug dirbta, daug aukotasi ir daug pasiekta – lietuviybės išlaikymui ir tėvynės laisvinimui.

Šiuo metu dar rasime jos

parapijiečių, išsiskirsčiusių po įvairius prieglaudos namus, bet daugiausia iškeliavusių į amžinybę, kur ilsisi Šv. Jono lietuvių ar kitose, vietinėse kapinėse. Belikome saujelė su pasiryžimu išlaikyti bent savas lietuviškas Mišias, kurias lankysime jau naujoje vietoje – St. Alfred's šventovės koplyčioje, 272 Vine St., St. Catharines. Po Mišių kartu su kleb. kun. Audriumi Šarka suėjome pietums ir trumpam pabendravimui "Mandarin" restorane. **SZ**

Argentina

SLA DRAUGIJA dalyvavo jau trečią kartą penktame Cervantes festivalyje, kuris vyko lapkričio 3-13 d.d. Azul mieste, Buenos Aires provincijoje. Šiais metais vietinė "B.J. Ronco" vardo biblioteka organizuoja Cervantes *Don Kichoto* bei Martyno Fierro knygų, išverstų iš ispanų į kitas kalbas parodą, kur lankytojai turės progą pažinti daly-

vaujančių šalių kultūrą.

SLA VALDYBA reiškia gilią padėką Juozui Jonui Čenkui už ekonominę paramą mūsų draugijai.

ŠEŠTADIENIAIS SLA patalpose yra dėstomi dviejų lygių lietuvių kalbos kursai nuo 4-6 v.v. Kursus koordinuoja Suzana Dapkevičius ir P. Arnaldo Vezbickas. Pamos vyksta nemokamai, reikia tik būti Susivienijimo lietuvių Argentinoje nariu. Naujas lie-

tuvių kalbos kursas vaikams ir jaunimui. Kviečiame visus dalyvauti.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIAI "Dobilas" ir "Gintaras" repetuoja šeštadieniais nuo 4-7 v.v. Vadovauja Enrique Čikota. Vaikučių "Dobilukų" grupė, vadovaujama Nelly Zavickaitės-Mahne, ir padėjėjų Audra Calabria Šimanauskaitės ir Emilces Čikotaitės pagalba, repetuoja šeštadieniais 6 v.v. **Inf.**

Pasaulio lietuvių bendruomenės – seimo atstovų komisija, posėdžiavusi š.m. lapkričio 7-11 d.d. Vilniuje

Nors trumpam grįžti į Lietuvą...

Atkelta iš 4-to psl.

Grįždami į Barnaulą aplankėme kelias gyvenvietes, kur dar visai neseniai buvo didelės ištremtų iš Lietuvos žmonių kolonijos. Nors pagal paskutinį gyventojų surašymą Altajaus krašte dar gyvena per 500, o pačiame Barnaule apie 80 lietuvių, tačiau mažose darbininkų gyvenvietėse, kur anksčiau buvo šiokia tokia pramonė, o dabar tik jos liekanos, lietuvių sutikti sunku, – dauguma išsikėlė į didesnius centrus, kur dar ne viskas subyrėję.

Ankstų pirmadienio rytą Lietuvos delegacija išskrido namo. Maskvoje, laukdami lėktuvo į Vilnių, turėdami 3 valandas laisvo laiko, kavinėje gurkšnodami arbatą, išgirdome netikėtą delegacijos nario, verslininko Ramučio Petrikio pasamprotavimą. Ramutis pradėjo nuo to, kad Lietuvoje yra daug buvusių tremtinių, kurių vaikai ar vaikaičiai yra verslininkai.

Jo pastebėjimu, ir Sibire daug gyvenančių tremtinių palikuonių turi arba nori turėti savo verslą. Tad ar nevertėtų Sibire ir Lietuvoje gyvenančių tremtinių atžalų pagrindu įsteigti bendrą jaunųjų verslininkų klubą. Jie užmegztų tarpusavio ryšius, atitinkamai padėtų vieni kitiems stiprinti ir plėsti savo verslą, plėsti akiratį bei veiklos erdvę, keistis informacija apie verslus, galiojančius teisės aktus ir kt. Ramutis Petrikis užtikrino, kad, atsiradus tokiai iniciatyvai, Lietuvos verslininkai suteiktų visokeriopą paramą steigiant klubą ir padėtų “išibėgėti” jo veiklai. Idėja tikrai nuostabi, tik reikia labai “nedaug” – jaunų iniciatyvių verslininkų, kas sudarytų idėjos įgyvendinimo pamatą. Oro uosto informacija pranešė, kad lėktuvas, skrendantis į Vilnių, laukia savo keleivių... Sudie, Altajau! Sudie, Rusija! Iki pasimatymo, brangūs tautiečiai, gyvenantys Sibire!

(Pabaiga)

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 71 MILIJONĄ DOLERIŲ

ATIDARYKITE TALKOJE NAUJĄ TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTĄ NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.60%
2 m. term. indėlius1.75%
3 m. term. indėlius2.25%
4 m. term. indėlius2.40%
5 m. term. indėlius2.75%
RRSP ir RRIF (Variable)1.00%
1 m. ind.1.60%
2 m. ind.1.75%
3 m. ind.2.25%
4 m. ind.2.40%
5 m. ind.2.75%

PASKOLAS
Asmeninės nuo3.25%
Nekiln. turto 1 m.3.25%

TFSA PALŪKANOS:
Variable – 1.50%
1 metams – 2.00%
2 metams – 2.25%
3 metams – 2.50%
4 metams – 2.75%
5 metams – 3.25%

•Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai

•Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
6 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ TINKLAPIS: www.talka.ca

London, ON

ADVENTINIS SUSIKAUPIMAS Londone bus gruodžio 11, sekmadienį, 3 v.p.p. Susikaupimą ves lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos sekretorius kun. Andrius Nenėnas, OFM.

SEKMADIENIŲ IR ŠVENTIŲ MIŠIOS aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.

LAPKRIČIO 20, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Kanados lietuvių fondo mirusius narius. **Inf.**

DĖMESIO TŽ PRENUMERATORIAMS!
Leidėjai prašo jus atsilyginti už prenumeratas.

Pasitikrinkite prenumeratos užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratų skaičių. Be šios paramos mūsų pašto išlaidos, siuntinėjant jums TŽ būtų apie du trečdalius aukštesnės. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad TŽ gyvavimas mums yra aktualus.

TŽ leidėjai

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Amerikos lietuvių bendruomenės XIX-osios tarybos trečia sesija vyko spalio 7-9 d.d. New Jersey valstijos, Elizabeth mieste. Jos dalyvius pasveikino Elizabeth meras J.C. Bollwage, Lietuvos generalinis konsulas V. Sarapinas Niujorke savo žodyje pažymėjo, kad Lietuvai iš tikrųjų reikalinga išeivijos patirtis. Lietuvos ambasadorius Ž. Pavilionis Vašingtone kalbėjo, kad Lietuvai išeivijos vaidmuo yra labai svarbus – išsaugoti tai, kas vertingiausia. Jis taipgi siūlė ieškoti būdų, kaip žmonės aktyviau galėtų dalyvauti Lietuvos veikloje. Jis dar priminė, kad visi esame Lietuvos dalis, o ambasada yra atvira išeivių pasiūlymams. JAV LB krašto valdybos pirmininkas V. Maciūnas savo kalboje pabrėžė, kad labai svarbu į Lietuvį bendruomenę įtraukti naujuosius ateivius ir siūlė visiems pagalvoti, koku būdu tai padaryti. Visuomeninių reikalų tarybos pirm. J. Prunskis pasidžiaugė gražiu bendradarbiavimu su JAV ambasadore Lietuvoje A.E. Derse, kuri palaiko idėją, kad Lietuvos jaunimas studijuotų Jungtinėse valstijose.

Švietimo tarybos pirm. D. Navickienė pristatė atliktus darbus. Kasmet yra rengiami rašinių ir piešinių konkursai, konferencijos lietuviškų mokyklų mokytojams, taipgi yra rengiamas lietuvių literatūros vadovėlis vyresniųjų klasių mokiniams. JAV LB archyvų komiteto pirm. D. Lukienė pažymėjo, kad buvo tartasi dėl bendradarbiavimo su Lietuvos archyvais ir bibliotekomis. Taip pat buvo parengtos archyvų tvarkymo gairės, skirtos bendram naudojimui. Priimti nutarimai religiniais klausimais. Nutarta raginti LB apylinkes, kuriose vyksta lietuviškos pamaldos, bent kartą per metus surengti lietuviškas jaunimo pamaldas. Lituanistinėse mokyklose pasiūlyta supažindinti jaunimą su lietuvišku religiniu menu, lietuviškomis religinėmis tradicijomis. Finansinę apyskaitą pateikė Krašto valdybos (KV) finansiniams reikalams vicepirm. J. Joga. KV biudžete pajamos ir išlaidos beveik lygios. Pagrindinės pajamos gaunamos iš solidarumo mokesčio ir Vasario 16-osios vajeaus. Sesi-joje buvo priimti nutarimai ir socialiniais klausimais. Per socialinių reikalų tarybą siū-

lyti apylinkėms paskaitininkus, kurie skaitytų paskaitas socialiniais klausimais. KV įpareigota surasti asmenį, kuris galėtų skirti didesnę dėmesį vyresnio amžiaus žmonėms. Taipgi raginti naujai atvykusius tautiečius įsigyti nors minimalų gyvybės ir sveikatos draudimą.

Australija

Prieš septynerius metus pradėti rengti baltiečių koncertai. Šių metų koncertas buvo skirtas Baltijos kraštų nepriklausomybės atstatymo 20-ties metų sukakčiai paminėti. Chorai buvo pakviesti atlikti patriotiškas dainas. Melburno “Dainos sambūris” padainavo tris dainas: *Kur bėga Šešupė*, *Kur gintarais* ir *Lietuva – dainų šalis*. Prieš dainavimą choro vadovė Birutė Prašmutaitė apibūdino dainų prasmes. Koncerto programą pradėjo “Dainos sambūris”. Koncerto svečias skandinavų choras padainavo penkias dainas penkiomis kalbomis: daniškai, norvegiškai, suomiškai, švediškai ir senoviška šiaurės tarme. Estė Hilja Tooms dirigavo estų moterų chorui. Gerais pasirodė latvių choras “Daina”. Tautinius šokius pašoko suomių ir latvių grupės. Po koncerto suomių vadovė padėjo visiems programos atlikėjams ir žiūrovams. Koncerto vadovė – estų choro dirigentė Hilja Tooms.

Vokietija

Vokietijos lietuviai yra vieni vieningiausių Vakarų Europoje. Romuvos sodyboje su Rennhofo pilimi, Vasario 16-osios gimnazija, Europos lietuvių kultūros institutas, Vokietijos lietuvių bendruomenė su Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos būstinėmis, kaip skelbia ELKC info, yra faktinis ir simbolinis lietuvių židinys Vakarų Europoje. Lietuvos okupacijos metais Rennhofo pilis buvo tapusi neoficialia Lietuvos ambasada laisvame pasaulyje. Čia buvo kovojama už Lietuvos laisvę. Dabar čia veikiančios organizacijos rūpinasi Lietuvos įvaizdžio kūrimu, kultūros sklaida, dvišalių santykių gerinimu.

Vokietijos policija sulaukė du lietuvius, gabenusius 17 aukštos kokybės dviračių. Pareigūnai dviračius atėmė, nes lietuviai negalėjo įrodyti, kam jie priklauso. Dviračių vertė – 15-20 tūkst. eurų. Lietuviams pateikti kaltinimai dėl vogtų daiktų slėpimo. **JA**

Tęsinys iš 45 nr.
INGA BARANAUSKIENĖ,
Vilnius

Kadangi visų baltų religinės praktikos buvo panašios, galima pagrįstai spėti, kad ir Lietuvos šventmiškiuose per žiemos saulėgrįžą vykdavo panašios ritualinės medžioklės. O kadangi mirusių giminaičių pagerbimas buvo vienas iš svarbiausių šios šventės bruožų, visai tikėtina, kad Lietuvos didieji kunigaikščiai šias ritualines medžiokles rengdavo būtent Šventaragyje.

Tiesa, XVI š. rašęs pirmasis Lietuvos istorikas Motiejus Strijkovskis teigė, kad Gediminas nušovęs taurą ne kur kitur, o taip pat ant Pilies kalno, kuris dėl to buvo pramin-tas Taurakalniu. Vis dėlto net ir ši su Vilniaus pilies pastaty-mo duomenimis iš pažiūros niekaip nesiderinanti teiginį galima nesunkiai paaiškinti. Šiuo atveju verta atkreipti dė-mesį į XVI š. parašytą Mika-lojaus Husoviano poemą *Giesmė apie stumbrą*. Poetas pasakoja, kad Vytauto laikais lietuviai ne tik medžiodavo

stumbrus giriose, bet ir gau-dydavo juos gyvus, o paskui supančioje atsivesdavo juos į savo “stovyklas” ir rengdavo kažką panašaus į koridą. Stumbrai būdavo smaigstomi strėlėmis ir ietimis, galiausiai pribaiigiami durklais; labiau-siai pasižymėjusiems kariams Vytautas skirdavęs dovanų. Mikalojus Husovianas aiški-na, kad tokios guitynės būda-vo rengiamos, kad kariai ga-lėtų “lavinti savo rankas”, bet vargu tai buvo vienintelė prie-žastis. Dvikovos su stambiais raguočiais – stumbrais arba taurais – leisdavo ne tik tobulinti ginklo valdymo įgūdžius, bet ir viešai parodyti juos pub-likai, todėl tikėtina, kad to-kiose rungtyse dalyvaudavo ne tik eiliniai kariai, bet ir pa-tys viduramžių Lietuvos val-dovai. Juk jiems tai buvo puiki proga pademonstruoti savo šaunumą ir pelnyti valdinių susižavėjimą.

Be to, pagonybės laikais parodomosios raguočių guity-nės galėjo turėti ir ritualinį

pobūdį. Verta prisiminti jau-čio aukojimą, kurį 1351 m. at-liko Kęstutis, sutvirtindamas taiką su Vengrijos karaliumi. Čia galima pastebėti tam tik-rų panašumų su Mikalojaus Husoviano aprašytais paro-domosiomis stumbrų guity-nėmis: jautis, tiesa, buvo pri-rištas, tačiau peilį vengrų ir lietuvių karių akivaizdoje Kęstutis sviedė pats, o tikslus pataikymas laikytas sėkmę lemiančiu ženklu. Atsižvelgiant į tai, negalima atmesti versi-jos, kad legendinė Gedimino medžioklė iš tikrųjų buvo au-kojimas, ir kad tauras buvo nukautas ne kur nors miške, o Vilniaus Aukštutinės pilies kieme – tikėtina, kad tuo me-tu ši pilis atliko šventyklos ar žynių buveinės užduotis. Tai-gi, įvertinus visus anksčiau ap-tartus liudijimus apie baltų religinius papročius, aiškėja, kad legenda, pabrėžianti Ge-dimino vaidmenį, kuriant sos-tinę Vilniuje, visai nepriešta-rauja faktui, kad Aukštutinė pilis buvo pastatyta XIII š. pa-

baigoje.

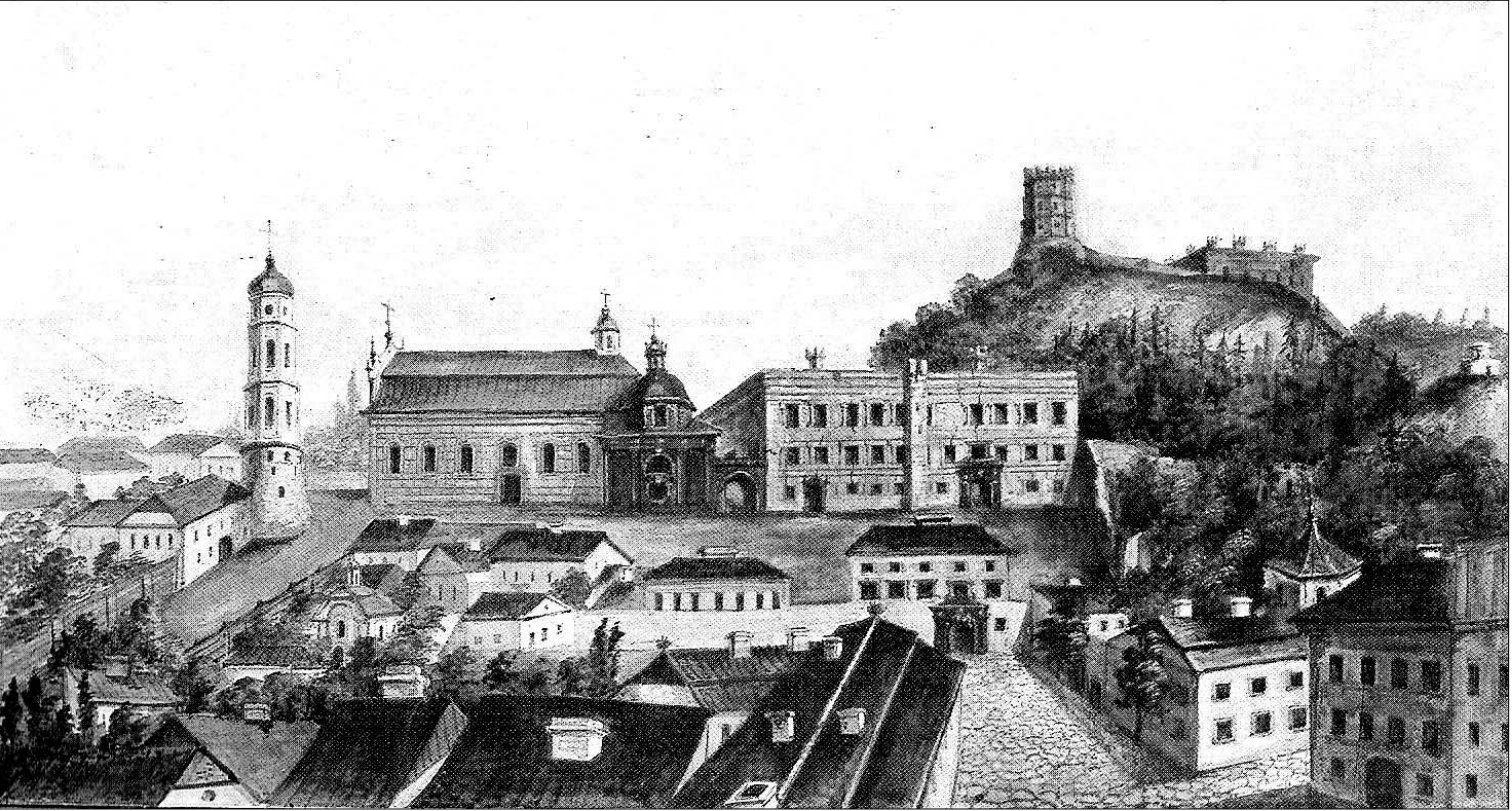
Antra vertus, ankstyviau-sius Žemutinės pilies mūrus palaikančių rąstų dendro-chronologinė analizė rodo, kad jie buvo nukirsti 1327 m., t.y. pačiame Gedimino valdy-mo įkarštyje. Apie Gedimino indėlį į Vilniaus plėtotę liudi-ja ir jo paties laišškai. 1323 m. Gediminas teigė prieš dvejus metus pastatęs Vilniuje šven-tovę, kas savo ruožtu supo-nuoja, kad čia buvo įkurdinti ir vokiečių pirkliai ar amati-ninkai. Be to, minėtuose laišk-uose Gediminas jau vadino Vilnių *civitas*, t.y. miestu, nors faktiškai miestas čia dar tik kūrėsi. Galop, verta pastebėti, kad Lizdeikos pranašystę atitinka ir pati Gedimino laiškų dvasia. Visa tai leidžia spė-ti, kad pagrindą legendai apie geležinį vilką ir sostinės Vil-niuje įkūrimą iš tikrųjų davė Gedimino ir Lizdeikos orga-nizuota viešųjų ryšių veikla, kuria buvo siekiama įteisinti naująją politiką.

Apibendrinus legendas

apie Vilniaus įkūrimą, galima padaryti tokias išvadas. Vil-nius – tiksliau, Šventaragio slėnis – tapo Lietuvos didžių-jų kunigaikščių ir žymesnių bajorų deginimo vieta XII š. pabaigoje, kuriantis Lietuvos valstybei. Jis turėjo tapti šią valstybę stiprinančiu dvasiniu centru. XIII š. 8-uoju dešimt-mečiu, t.y. Traidenio valdymo laikais, ant dabartinio Gedi-mino kalno ir jo papėdėje bu-vo pastatyta pilis, matyt, atli-kusi ir šventyklos užduotis – tikėtina, kad po betarpiško susidūrimo su krikščionybe Mindaugo, Vaišalgo ir Švarno laikais, taip pat dėl stiprėjan-čios Kryžiuočių ordino grės-mės, svarbiausias Lietuvos šventvietes buvo pasistengta įtvirtinti. Traidenis, kuris įsi-veržė į valdžią kaip pagoniš-kosios lietuvių tapatybės gynėjas, tikrai galėjo pradėti to-kius darbus, nors šventvietėse pastatytos pilys tikriausiai ne-pateko į tiesioginį didžiojo kunigaikščio pavaldumą. Sa-vo ruožtu politinis valstybės centras iki pat XIV š. nebuvo stabilus ir keitėsi, keičiantis dinastijoms ar netgi atski-riems valdovams.

Gediminas, puoselėjęs plačius valstybės pertvarkymo ir sustiprinimo užmojus, ma-tyt, nusprendė įkurti ir pasto-vią, simbolinę reikšmę turin-čią sostinę. Tam jis pasirinko Vilnių, kuriame buvusi Lietu-vos didžiūnų deginimo vieta siejo jį su pačiomis Lietuvos valstybės ištakomis. Gedi-minas, matyt, turėjo bendramin-čių tarp žynių, nes didžiajam kunigaikščiui atlikus atitinka-mus ritualus, Lizdeika paskel-bė jam palankią pranašystę, leidžiančią ne tik sustiprinti Vilnių papildomomis pilimis, bet ir garsinti jį visame pasau-lyje. Gediminas tai netrukus ir padarė savo garsiuosiuose 1323 m. laiškuose, o iš šių įvy-kių savo ruožtu išsirutuliojo legenda apie didžiojo kuni-gaikščio Šventaragyje prana-šiškai susapnuotą geležinį vilką.

(Pabaiga)

M. Januševičius, Vilniaus pilys iš pietų pusės (1840 m.), akvarelė

Ntr. iš leidinio *Dingęs Vilnius*, Vladas Drėma

Toronto Prisikėlimo parapijos chorai pradėjo naująjį sezoną

Pastebėta keletas įdomių dalykų: nukrito sumuštinis, tai būtinai sviestu ant grindų. Nuleido padangą, tai būtinai kai skubi. Užkimo balsas, tai būtinai prieš atsakingą koncertą. Atėjo ruduo, tai būtinai prasideda chorų repeticijos...

Po vasaros kelionių arba tiesiog atostogų, choristai ir vėl renkasi... Mišrus choras “Volungė” – į 36 sezoną, jos “princesės”, puikiai dainuo-jančių moterų grupė, – į 14-ąjį, vaikų choro dainininkai – į 58-ąjį. Taip pat neteisinga

būtų užmiršti retkartinį pa-rapijos chorą, kurio daini-ninkams jau 10-asis ruduo. Ką gi šiais metais ir kitų metų pradžioje šie chorai pasiūlys savo ištikimiems klausyto-jams?

Kaip visuomet entuziaz-mo ir humoro nestokojanti bei šiuo metu nemažai keliau-janti chorų vadovė Dalia Viskontienė tikino, kad šiais metais kalėdinis koncertas tikrai bus. Ir ne mažiau įdo-mus, nei 25-eri ankstesnieji. Šiuo metu “Volungės” choras

intensyviai mokosi “naujai seną” kūrinį. Mums visiems žinomas a.a. Jono Govėdo giesmės kompozitorius Rimas Biliūnas meistriškai supynė į vieną kūrinį, kurį tikrai bus verta išgirsti. “Volungės” cho-rui akompanuos pučiamųjų instrumentų kvintetas bei Britten’s CEREMONY OF CAROLS su arfa. Skaityto-jams priminsiu, kad kompozi-toriaus Rimo Biliūno autori-nę dainą *Nebuvo tai žemė*, nu-skambėjusią IX Toronto lietu-vių dainų šventėje, lydėjo be-

ne didžiausios ovacijos. Šio išėivijos kompozitoriaus kūry-bą puikiai vertino profesiona-lai, apibūdindami kaip itin brandžią, tiek išmonine kom-pozitorine, tiek muzikine ar instrumentuotės prasme.

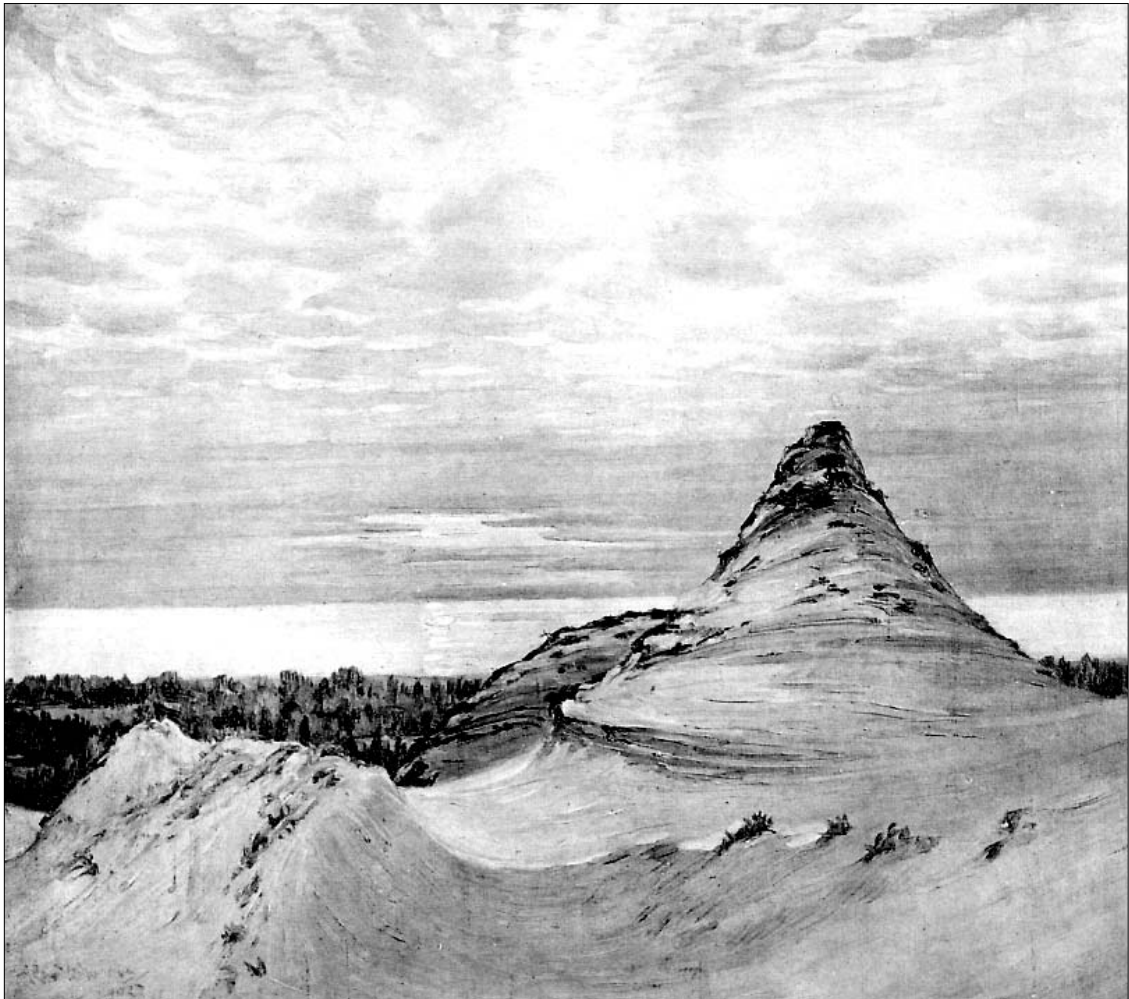
Todėl **mielai kviečiame šių metų gruodžio 11 d., 4 v.p.p. atvykti į Prisikėlimo parapijos šventovę, į jau 26-ąjį Kalėdinės muzikos kon-certą.** Taip pat vadovė Dalia Viskontienė lyg tarp kitko už-siminė, kad kitų metų gegužės 6 d. po 11 metų pertraukos

vėl Jums dainuos jungtinis choras iš stipriausių lietuvių chorų Šiaurės Amerikoje – Toronto “Volungės”, Čikagos “Dainavos” ir Klyvlando “Ex-ultate”.

Jungtinis iš 130 narių cho-ras su 22 muzikantų palyda jau ruošiasi koncertui Mac-millan (Toronto universiteto muzikos fakulteto) salėje. Repertuaras? Jis bus ne ma-žiau įdomus nei prieš 11 metų. Bet... telieka tai intriga!

Nukelta į 9-tą psl.

Žmuidzinavičiaus 135-osios gimimo metinės

Juodkrantės piramidė (1937). Dail. Antanas Žmuidzinavičius Ntr. iš leidinio Lietuvos tapyba

Minint Antano Žmuidzinavičiaus 135-ąsias gimimo metines M.K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune spalio 26-31 d.d. vyko jo kūrinų ir rinkinių paroda. Buvo rodomi rečiau matomi dailininko darbai. Parodoje – impresionistiniai etiudai, sukurti XX š. pradž. studijuojant ir keliaujant po užsienio šalis, įamžinti Lietuvos gamtos vaizdai, žanrinės kompozici-

jos, portretai. Šalia parodų salių esančioje dirbtuvėje išlaikyta autentiška aplinka, kur dar ir šiandien jaučiama dailininko aura. A. Žmuidzinavičius – vienas populiariausių lietuvių tapytojų. Kūrybinį palikimą sudaro apie 2000 darbų, daugiausia peizažų, taip pat portretų, figūrinių kompozicijų, grafikos darbų. Brandžiausi darbai priklauso realistinei kryptiai. Inf.

Toronto Prisikėlimo parapijos chorai...

Atkelta iš 8-to psl.

O kol kas siūlau skaitytojui keletą istorijų, tarsį patvirtinančių, kad choristai yra optimistai, kurie kūrinų mokymąsi repeticijose dažnai “atskiedžia” nemaža doze humoro:

Dvi choristės kalbasi:

- Kokią aukščiausią natą išgiedi?
- Kai su akiniais, tai antros oktavos G...
- O be akinių?
- O be akinių neįžiūriu...

Vyras kalbasi su žmona:

- Žmonele, brangioji, na, pasakyk “Chorams NE!” Aš valgyti ruošiu, indus plausiu, visus namus kasdieną tvarkysiu...
- Chorams!? Nu neea...

Skelbimas: “Pigiai parduosiu pianiną, kamertoną, choristo kostiumą, natas. Skambinti

telefonu 2233322. Jei ragelį pakels žmona, pasakykite, kad ne ten pataikėte”.

Atvyksta choristas pas vadovę, kuri atidariusi duris klausia:

- O, sveikas, dobilėli! Tai kiek laiko čia svečiuositės?
- Na tai kol nusibosiu.
- Tai net neišgersi kavos?

Eina jaunuolis ir liūdnei dainuoja:

- Svetimos rankos tave glamonėja...
- Pagyvenęs vyriškis jo ir klausia:
- Mergina paliko???
- O jaunuolis atsako:
- Ne. Natas pamečiau...

Iki malonių susitikimų koncertų salėse, mielas skaitytojau. Danguolė Lelienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XXI “Gaidos” festivalis vyko spalio 21-29 dienomis įvairiose Vilniaus vietose pristatydamas garsius lietuvių ir užsienio šiuolaikinės muzikos atlikėjus, kūrinius ir šiuolaikinės muzikos premjeras. Sausio 22 d. “Menų spaustuvėje” koncertavo viena originaliausių muzikos grupių – italų ansamblis “Ludus gravis”, kurį sudaro aštuoni vien kontrabosais grojantys muzikantai. Ansamblio vadovas yra žinomas kontraboso atlikėjas ir kompozitorius Stefano Scodanibbio. Jis drauge su kontraboso virtuozu Daniele Roccato surinko geriausius savo buvusius studentus ir 2010 m. įsteigė šį ansamblį.

“Ludus gravis” muzikantai pristatė itin intriguojančią programą: 1976 metais sukurtą estų kompozitoriaus Arvo Part *Pari intervallo*, XX š. kompozitoriaus John Cage kūrinį *Ryoanji* (1984), įkvėptą Japonijos kultūros ir pavadintą Kyoto akmenų daržo vardu; jaunos lietuvių kompozitorės Rūtos Vitkauskaitės, šiuo metu gyvenančios Londone (D. Britanija), kūrinį *Orion Arm*. Šis pavadinimas susijęs su astronomija: “Orion Arm” yra spiralinė Paukščių tako galaktikos vija, kurioje yra ir mūsų Saulės sistema. Pagrindinis šio koncerto kūrinys buvo garsioji minimalizmo eros pradžia ženklinanti kompozicija, pritaikyta kontrabosams – Terry Riley *In D*, kurioje kiekvienas atlikėjas gali savarankiškai nuspręsti, koku būdu ir kaip ilgai improvizuoti, tačiau privalo paklusti bendrajai kūrinio logikai.

Žydų kultūros ir informacijos centro rengtas III Tarptautinis monospektaklių festivalis “Šalom” prasidėjo spalio 19 d. teatralizuotu koncertu pagal žymaus Vilniaus poeto Abraomo Suckeverio novelę *Dvynės* (*Der Tzvingling*), kuriame pagrindinį vaidmenį atliko poeto vaikaitė Adasa Kalderon-Suckever. Viena iš *Dvynių* istorijų parašyta 1973 m. remiantis faktais apie dvi seseris dvynukes, kurių viena išgyvena II Pasaulinį karą, o kita, talentinga smuikininkė, miršta stovykloje. Lapkričio 3 d. festivalyje buvo parodytas baletas *Dedikacija* pagal poeto Josif Brodskio kūrinius.

Trečiasis festivalio spektaklis įvyko lapkričio 8 d. Savo kūrybos pjesę *Mazel tov* skaitė Maja Tarachovskaja, mokytoja, parašiusi apie 30 įvairaus žanro pjesių. Lap-

kričio 15 d. festivalį užbaigia muzikinis ansamblis iš Norvegijos, kuris atliks kūrinius hebrajų, jidiš, anglų, lenkų, vokiečių, persų ir norvegų kalbomis. Koncerte skambės žydų sakralinės giesmės, ilgesio, kančios ir vilties dainos. Holokausto minėjimo metais visi “Šalom” festivalio spektakliai vyko buvusiam Vilniaus geto, dabar Vilniaus “Lėlės” teatre.

Lenkijos seimas 2012 metus paskelbė jėzuito Petro Skargos metais, siekdamas pažymėti šio įtakingo Abiejų Tautų respublikos veikėjo, pamokslininko ir polemiko mirties 400-ąsias metines. Kun. Petras Skarga yra glaudžiai susijęs ir su Vilniumi. 1573 metais jis atvyko iš Krokuvos į Vilnių padėti naujai įkurtai jėzuitų kolegijai, o po šešerių metų tapo pirmuoju Vilniaus akademijos (universiteto) rektoriumi. Šias pareigas jis ėjo nuo 1579 iki 1584 metų. Nuo 1588 m. P. Skarga buvo karaliaus Zigmanto III pamokslininkas. Mirė 1612 metų rugsėjo 27 dieną Grujeco netoli Varšuvos. Palaidotas Krokuvos Šv. Petro ir Povilo jėzuitų šventovės kriptoje.

Dalios Tamulevičiūtės profesionalių teatrų festivalyje Varėnoje, po paskutinio spektaklio *Labai paprasta istorija* pagal ukrainiečių dramaturgės Marijos Lado pjesę (rež. Gytis Padegimas), kurį parengė Šiaulių dramos teatras, buvo išdalinti festivalio apdovanojimai. Daugiausia laurų pagal komisijos nutarimą surinko klaipėdiečiai: už geriausią spektaklį E.E. Schmitto *Oskarą ir ponį Rožę* (rež. Povilas Gaidys), už geriausią moters (Rožės) vaidmenį – Alena Gaigalaitė, už geriausią vyro (Oskaro) vaidmenį – Donatas Švirėnas. Tą patį spektaklį geriausiu pripažino ir žiūrovai.

Kiti komisijos paskirti apdovanojimai: geriausiam režisieriui Agniui Jankevičiui už Kauno valstybinio dramos teatro spektaklį *Akmenų pelenai*; geriausiam antro plano aktoriui Henrikui Savickui, už kūrybišką daugiaplanį gyvenimo atspindį apdovanotas Šiaulių dramos teatras. Viso buvo išdalinta 18 apdovanojimų – už teatrinę drąsą, įtaigiausią vaidmenį, spektaklio plastinį sprendimą, geriausią personažą be žodžių ir t.t. Kultūros ministerija D. Tamulevičiūtės vardo (70,000 Lt) premiją skyrė Cezario grupei už spektaklį *Nutolę toliai* pagal Pauliaus Širvio eiles. GK

IŠDALINAU...			
Išdalinau	Mažą –	Takelį	Vaiko
Save	Švieselę	Basą	Maldele...
Po lašą	Aukštojo	Per gimtinę,	Visi jie
Darbams,	Dangaus...	Vaikystės	Manyje
Mintims	Išdalinau	Atlaidų	Gyvena
Išdalinau,	Dienų	Erdves...	Takelio
Pasilikau	Virtinę,	Galulaukės	Pradžioje,
Saulytę	Žolelę,	Rūpintojėlį	Gale...
	Smėlį,	Seną,	Valerija Vilčinskienė,
	Bangeles...	Su pirma	Lietuva

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDELIAI (Pelnio padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.50%
2 metų	1.75%
3 metų	2.00%
4 metų	2.20%
5 metų	2.50%

SASKAITOS	
Taupomoji sąskaita	1.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME	
Asmenines paskolas nuo	5.50%
Sutarties paskolas nuo	7.00%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS Su nekintančiu nuošimčiu	
1 metų	2.80%
2 metų	3.25%
3 metų	3.40%
4 metų	3.60%
5 metų	4.00%
Uždaras su kintančiu nuošimčiu	2.50%
Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	3.25%
Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu	3.75%
Suteikiame CMHC apdraustas nekilnojamojo turto paskolas	
Suteikiame komercines nekilnojamojo turto paskolas	

RRSP, RRIF Pensijų fondai TFSA Neapmokestinama Taupomoji sąskaita	
TFSA atviras, kintantis	2.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.60%
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

MŪSŲ ADRESAS	
3 Resurrection Road Toronto, Ontario M9A 5G1 Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285) Fax 416-532-4816	Darbo laikas: Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30 Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00 Šeštadieniai 9:00 - 1:00 Sekmadeniai 8:30 - 12:45
ANAPILYJE	
Tel. 905-566-0006 Fax 905-566-1554	Darbo laikas: Antradieniai 9:00 - 3:30 Ketvirtadieniai 12:00 - 7:00 Sekmadeniai 9:00 - 12:30

18 mėn. GIC MOKAME
1.55%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLA
Uždara su kintančiu nuošimčiu
2.50%

Nauji pasiūlymai

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-825-3328

RTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

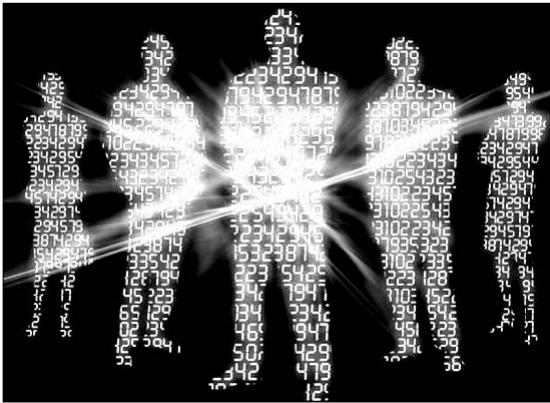
SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Mūsų – 7 bilijonai

Spalio 31 d. pagal Jungtinių Tautų organizacijos gyventojų fondo duomenis mūsų planetos gyventojų skaičius pasiekė 7 bilijonus. Šis statistinis įvykis sulaukė labai įvairių ir dažnai prieštaringų sociologų, politologų, ekonomistų svarstymų. Ta proga prisiminti ir ankstesnių laikų, ir 18 šimtmečio filosofai, jau senokai pranašavę gyventojų skaičiaus didėjimo pavojų, ir dabartiniai akademikai, svarstantys žmonijos išlikimo sąlygas ir galimybes.

Tokio augimo sparta neramina JTO gyventojų apskaitos tarybos. Mūsų planetoje 1-asis bln. gyventojų buvo pasiektas iki 1804 m. Kitas – 2-asis bilijonas buvo pasiektas tik po 123 metų (1927). Nuo tada gyventojų augimas įgijo didelį greitį – 3-asis bilijonas 1974, 5-asis bilijonas – 1987, 6-asis – 1998 metais. Pagal JTO skaičiavimus 8-asis bilijonas bus 2025, 10-asis – 2083 metais. Žinoma, šie spėjami skaičiai gali būti didesni ar mažesni – priklausomai nuo gimstamumo reguliavimo priemonių paplitimo, naujagimių mirtingumo ir vidutinio amžiaus trukmės, kuris nuo 48 (1950 m.) pailgėjo iki 69 m. (šiuo metu).

Jei skaičiavimai teisingi, 2050 metais Žemėje gyvens jau 9 bln., o iki 2100-ųjų pasiektų 10 bln. Tačiau kažkuriuo metu tarp šių datų, mano mokslininkai, pasuksime atgal. JT gy-

ventojų skaičiaus skaičiavimo ir statistinių spėjimų skyriaus vadovas Gerhard Heilig ramina, kad duomenys iš 230 šalių nuo 1950 metų rodo, kad daugelyje valstybių gimstamumas mažėja. Pasaulyje gimstamumas artėja prie "pakeitimo lygio", kai vienai moteriai vidutiniškai tenka 2.1 vaiko. Tai reiškia, kad vaikai pakeičia savo tėvus. Jo tvirtinimu, gimstančių vienai moteriai vaikų mažės iki 1.8. Jei iki šio šimtmečio pabaigos toks gimstamumo skaičius iš tiesų bus pasiektas, žmonių skaičius planetoje siektų 9-10 bln. Kalbant apie Žemės išteklius, būsime nukeliavę tiek toli, kiek tik įmanoma, bet ribos neperžengę.

Buvęs gyventojų fondo JTO vadovas teigia, kad 7 bln. – tai kritinė riba, reikalaujanti aiškių ir tikslių priemonių. Tai liudija energijos ir maisto kainos, aplinkosaugos problemos, jau dabar beveik 1 bln. žmonių gyvena skurde. Jis pabrėžia, kad vengiant gausių šeimų, svarbu lavinti mergaites – būsimas motinas. Jos turi suprasti vaikų poreikius ir savo atsakomybę auginant šeimą. Dabar pasaulyje 215 mln. moterų dar negali gauti šeimos planavimo žinių.

Dauguma mokslininkų mano, kad Žemėje galėtų gyventi daugiausia 9 ar 10 bln. žmonių. Vienas iš jų, Harvardo universiteto socio-biologas Edward O. Wilson savo vertinimus grindžia prieinamų Žemės išteklių skaičiavimais. Savo knygoje "Gyvenimo ateitis" mokslininkas svarsto, kad biosferos ištekliai yra nekintami. Nekalbant apie gėlo vandens prieinamumą, iš tiesų yra riba, kiek maisto Žemė gali pasiūlyti. "Net jei visi sutiktų tapti vegetarais, galvijams nepalikdami beveik nieko, dabarti-

niai 1.4 bln. ha ariamos žemės galėtų išlaikyti maždaug 10 bln. žmonių", – rašė E. Wilson. Per metus turimuose 1.4 bln. ha žemės plotuose būtų galima užauginti maždaug 2 bln. tonų grūdų, aiškino jis. To pakaktų 10 bln. vegetarams pamaitinti, tačiau tuo pačiu kiekiu pasisotintų vos 2.5 bln. visokį maistą valgančių žmonių, nes daugybė augmenijos skiriama galvijams ir paukščiams.

Taigi kalbant apie maistą, 10 bln. yra viršutinė gyventojų skaičiaus riba. Pasak populiacijos biologo Joel Cohen iš Kolumbijos universiteto, kiti aplinkosauginiai veiksniai, ribojantys Žemės talpą, yra azoto ciklas, prieinami fosforo kiekiai ir anglies tankis oro sluoksnyje, tačiau kokia būtų jų įtaka, dar nelabai aišku.

Planetos gyventojų skaičius įvairiose valstybėse keisis įvairiomis kryptimis. Vakarų Europoje, Japonijoje ir Rusijoje didės skirtumas tarp mažėjančio gimimų skaičiaus ir didėjančio senų gyventojų kiekio. Kinijoje ir Indijoje, dviejose gausiausiose žmonėmis valstybėse, peržiūrėti ankstesni suvaržymai ir politika, lėtinusi gyventojų skaičiaus augimą.

Bet Burundyje, Ugandoje ir likusioje Sacharos dykumos kaimynystėje gyventojų skaičiaus didėjimas, nežiūrint skurdo, stulbinantis. Šio rajono gyventojų skaičius, dabar siekiantis 900 mln., per artimiausius 40 metų pagal gimstamumo spartą gali pasiekti 2 bln. – tai būtų pusė viso pasaulio būsimo gyventojų prieaugio. Šiose valstybėse gyventojai telkiasi miestuose, kur pragyvenimo galimybės ir sanitarijos sąlygos pasibaisėtinos. Išvengti galimos demografinės katastrofos įmanoma, jei Afrikos valstybės ir Pakistanas bei Afganistanas sugebėtų apsirūpinti maistu, vandeniu ir darbu. Ten, kur skurdas – šeimos didelės. Jeigu to nepavyks pasiekti, maisto, vandens, darbo trūkumas gali sukelti politinių neramumų.

Ypač didelį susirūpinimą kelia vandens trūkumas. Tarptautinis Vandens vadybos institutas praneša, kad iki 2025 metų 1.8 bln. gyventojų gyvens apylinkėse, kuriose jau dabar trūksta vandens – būtinos sąlygos išgyvenimui. L. Brown, Žemės politikos instituto steigėjas primena, kad 70% vandens tenka žemės ūkiui, kita dalis žmonių poreikiams. Publicistas primena, kad Kanada yra didžiausio gėlo vandens išteklį savininkė, taip kaip Saudi Arabija – naftos. Tačiau jei pastaroji valstybė žino savo naftos išteklių dydį, kol kas Kanada tuo nesirūpina, nors ateities poreikiai gėlajam vandeniui tik didės.

Didelį susirūpinimą kelia gyventojų augimas Indijoje. Šioje valstybėje dabar gyvena 1.2 bln. – 2030 jų bus 1.64 bln. Pusę Indijos gyventojų sudaro jauni iki 25 m. žmonės. Jeigu jie neturės darbo ir galimybių lavintis – valstybei bus negerai. Indijai būdinga ir kita negerovė – lyčių skirtumas. Dėl palankumo gimstantiems sūnums, jau dabar 6 amžiaus grupėje 914 mergaičių tenka 1,000 berniukų.

Nukelta į 11-tą psl.

NUOMONĖ

Ar mes vergų tauta?

Mūsų tautos rašytinė istorija nėra labai sena ir archeologinės iškasenos tik apgraibomis ankstesnę Lietuvos istoriją nušviečia, tačiau mes turime labai turtingą lietuvių kalbą, kuri per ilgus amžius yra atkeliavusi iki mūsų laikų, mūsų prosenelių nerašyta, bet iš kartos į kartą pagarbiai perteikiama kaip mūsų tautos poteriai. Ji yra atkeliavusi ne Lietuvos didžiūnų, bet eilinių lietuvių vargdienių dėka. Todėl ji mums turi būti kur kas brangesnė už visus mūsų mindaugus, gedimus, algirdus su kėstučiais ir vytautus su jogailomis. Ji yra atlaikiusi ir svetimųjų spaudas, kuriose ji buvo niekinama, draudžiama ir dalkoma, nes ir tada atsirado žmonių, kurie savo raštais lietuvių kalbos grožį bei turtingumą puoselėjo, o po carų spaudos nepriklausomoje Lietuvoje buvo stengiamasi lietuvių kalbą nuo visokių nereikalingų svetimžodžių apvalyti.

Į tokį apvalymo darbą labai nuoširdžiai buvo įsijungusi ir Lietuvos jaunoji dvasininkija. O tas darbas buvo tęsiamas išeivijoje ir po II Pasaulinio karo. Tada mums buvo skaudu stebėti, kaip lietuvių kalba vėl buvo krašto užgrobėjų dalkoma, kaip buvo įpilietinami lietuvių kalbai nereikalingi ir svietimi žodžiai.

Praeito šimtmečio pabaigoje, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, buvo tikėtasi, jog lietuvių kalba ir vėl bus gerbiama, apsaugojama nuo kalbai nereikalingų svetimžodžių, bet įvyko atvirkščiai. Kaip tame lietuviškame posakyje: buvo pabėgta nuo vilko, o užbėgta ant meškos. Buvo pradėta atsikratyti rusiškų žodžių, bet tuoj pat griebtasi angliškųjų ir jų prisipiltas didžiulis maišas. Kas tą padarė? Dau-

giausia Lietuvos žiniasklaida, kurioje besidarbujantieji, norėdami kitomis kalbomis gauti žinias lietuviškai skaitytojams pranešti, tingi pagalvoti, kaip tą žinią lietuviška galvosena išreiškus ir lietuviškais žodžiais pasakius, o tada prirašo nelietuviškų žodžių, prisegdami prie jų lietuviškas galūnes. Tai panašiai kaip išeivijoje seniau būdavo pasišaipoma iš tokių posakių kaip "boisas ranina per strytą", "fridžiun padėjau tomeites" ir panašiai, nes visi suprato, kad tai tik žmonių tingėjimas pagalvoti, kaip tai pasakius lietuviškai.

Dabar Lietuvoje vietoj aikštės yra atsiradęs "skveras" (square), vietoj sąjungos ar draugijos – "asociacija" (association), vietoj pastovumo – "stabilumas" (stability), vietoj sukrečiančio – "šokiruojantis" (shocking), vietoj staigmenos – "siurprizas" (surprise), vietoj kūno deginimo – "kremavimas" (cremation), tarsi kūnas būtų kažkokiu "kremu" ištepamas. Sporte dabar irgi nei pradžios, nei pabaigos nebėra, nes visi tikslai "startuoja" (start) ir "finišuoja" (finish). Žinoma, yra tebenaudojami ir kai kurie sovietmečio žodžiai: "nacija", "rajonas", "kolektyvas", kuriems yra puikiausių lietuviškų žodžių.

Tad tikrai skaudu, kad per mūsų naujosios nepriklausomybės dvidešimtmetį mes, lietuviai, ne tik neatgaivinom savo protėvių dvasios, bet toliau ją engiame savo pačių jėgomis. Vergavome per prievartą 50 metų Rytams, o dabar savanoriškai vergaujame Vakarams visomis savo dvasinėmis vertybėmis, kurių šerdis yra lietuviškoji kalba.

Pilypas Pavarėnas

Mūsų – 7 bilijonai

Atkelta iš 10-to psl.

Pagal gyventojų skaičių kol kas nepralenkiama Kinija – 1.34 bln. Per paskutinį dešimtmetį jų šioje valstybėje padidėjo 73 mln. – tiek, kiek gyventojų turi Prancūzija ar Tailandas. Bet Kinijos gyventojų skaičiaus augimo tempai mažėja. Kiniečių 2050-aisiais bus mažiau nei dabar. Vidutiniškai kiekviena kinitė 1970 turėjo 5-6 vaikus, ateityje – 1.5. Tai 3 dešimtmečių griežtos valstybės politikos šeimos planavimo srityje pasekmė. Mieste gyvenusios šeimos galėjo auginti 1, kaime – 2 vaikus. Ateities problema – truks jaunų žmonių, galinčių išlaikyti valstybės pensininkus. Kita problema – dėl pirmenybės, teikiamos sūnums, atsiradęs didelis lyčių skirtumas.

Vakarų Europoje ir Šiaurės Amerikoje gyventojų padėtis panaši. Iš Europos sąjungos valstybių Prancūzijoje gimimų kiekis didžiausias – viena statistinė prancūzė turi 2 vaikus, bet šis skaičius didelis tik afrikiečių imigrantų dėka. Vyriausybė šeimoms, kurios turi daugiau nei vieną vaiką, siūlo nemokamas ikimokyklinės įstaigas, motinystės paramą, mokesčių nuolaidas ir kitokias lengvatas.

Ispanija kurį laiką mokėjo 2,500 eu už kiekvieną naujagimį, taip padidindama gimimo skaičių, bet ekonominiai sunkumai priverė keisti šią tvarką. Ispanijoje ir Italijoje – panašios sąlygos: ten gimdo vyresnės moterys, darbo ir būsto įsigijimo sąlygos sunkios. Italijoje ketvirtį metų iš eilės didesnis mirtingumas nei gimimų skaičius. Tik imigrantų dėka didėja gyventojų skaičius.

JAV, turinti 312 mln. žmonių, yra trečioje

vietoje pasaulyje pagal gyventojų skaičių. Šioje valstybėje vienas iš didžiausių gyventojų prieaugių – viena statistinė motina turi 2.1 vaiko, gyventojų skaičių JAV padidindama kasmet 1%.

Pagal statistikos tarnybos skaičiavimus Kanadoje, kurioje dabar yra 34,349,000 gyventojų, iki 2056 metų jų skaičius turėtų siekti

43 mln. Ar tai tikroviški skaičiavimai – parodys ateitis. Du trečdalius gyventojų prieaugio sudaro imigrantai, tik 1/3 tenka natūraliajam. Per paskutinį dešimtmetį viena statistinė kanadietė turi 1.5 vaiko, mažiau negu reikia tėvų pakeitimui. Mūsų valstybėje gausėja pensininkų grupė, tad ateityje ir mūsų neaplenks finansinės ir socialinės rūpybos politikos sunkumai.

Pagal Canadian/Associated Press

parengė – S. Katkauskaitė

Taupykime Paramoje

Need portfolio advice or a second opinion on your investments? Paying commissions or high fees? Talk to **Al Saplys**, our Director, **Wealth Management**, 416-419-7047

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	2.00%
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA 1.50%

"PLANAS 24" Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji	
Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 — \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.30%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.25%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.80%
1 metų	3.10%
2 metų	3.25%
3 metų	3.40%
4 metų	3.60%
5 metų	3.80%

Komerinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.75% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.50% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$200,000,000

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĖLIAI (Pelną padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.50%
2 metų	1.75%
3 metų	2.00%
4 metų	2.20%
5 metų	2.50%
1 metų iškeičiamas	1.40%

"GIC" INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas)	
1 metų	1.25%
2 metų	1.60%
3 metų	1.85%
4 metų	2.00%
5 metų	2.30%
1 metų iškeičiamas	1.30%
1 metų JAV dolerių	0.50%

TERMINUOTI INDĖLIAI

30–89 dienų	0.50%
90–179 dienų	1.00%
180–269 dienų	1.00%
270–364 dienų	1.00%
1 metų	1.00%
2 metų	1.35%
3 metų	1.60%
4 metų	1.75%
5 metų	2.10%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuosimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA

www.parama.ca

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B. PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com

El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

SIGINA KATKAUSKAITĖ

Lapkričio 17-30 d.d. kino mėgėjus kviečia 7-asis Europos sąjungos kino filmų festivalis. Jį rengia Toronte esančių visų ES valstybių, tarp jų ir Lietuvos, konsulatų ir kultūrinės institucijos, siekiančios supažindinti su įvairiautės Europos kino kūryba.

Su šiemetinio festivalio programa ir naujienomis supažindino Lenkijos konsulas Gregorz Jopkiewicz, Laura

McSwiggan (Suomijos konsulato atstovė) ir Thea Demetrakopoulos, *Eurofilm* festivalio direktorė. Šiemetinis renginys pristato 24 filmus iš 24 Europos sąjungos valstybių. Juos nemokamai gali matyti visi lankytojai *Royal* kino teatre (608 College St.W.). Pagal tradiciją į kino salę įleidžiami pirmiausia atėjusieji. Festivalio organizatoriai pabrėžė, kad šiemetiniame renginyje naujiena – lapkričio 19 d. bus parodytas Vengrijos, Slovėnijos – Kanados bendras filmas *Mergaitė, kuri šokdama prisikvietė mirtį*. Šį kino seansą lydės pokalbis su kino kūrėjais apie ES ir Kanados kinematografininkų bendradarbiavimą. Festivalio pabaigoje kino žiūrovai išrinks populiariausią kino filmą.

Pristatytų festivaliui Europos valstybių kino kūryba pasižymi temų įvairove, kino stilistikos įvairumu. Kino filmuose svarstomos pagrindinės žmogaus būties, žmogaus ir bendruomenės santykio temos, netrūksta ir lengvesnio žanro kūrinių, kuriuose su humoru žvelgiama į buitines ar šeimos problemas, įvairių tautų sugyvenimo patirtį. Paprastai ankstesniuose festivaliuose būdavo gausu filmų ne taip senos istorijos tema: Antrasis pasauli-

Kadras iš Lietuvos kino filmo *Atsisveikinimas*. Kino filmas rodomas lapkričio 22 d., 6 v.v. *Royal* kino teatre (608 College St., Toronto)

nis karas su visais jo padariniais, jo įtaka žmogui ir tautoms, ar vėlesnio Bosnijos-Serbijos konflikto atspindžiai dabartinės Europos gyvenime. Šių metų kino filmai atitolę nuo skaudžios istorinės praeities, išskyrus Lenkijos *Joanna*. Jie daugiau atspindi lengvą šiuolaikinį socialinį gyvenimą ir daugiatautės Europos žmonių tarpusavio ryšius.

Tai ypač Rytų Europai būdingos emigracijos – išvažiavimo ir sugrįžimo istorijos. Apie tai pasakoja Vengrijos-Slovėnijos – Kanados filmas, *Mergaitė, kuri šokdama prisišaukė mirtį*, Vokietijos *Almanya – sveiki atvykę į Vokietiją*, Kipro – *Žuvis ir traškučiai*. Šiai grupei priskirtinas ir Latvijos *Seržanto Lapins sugrįžimas*. Graikai kino filme *Biloba* primena, kad privalome būti atsakingi už aplinką, kurioje gyvename. Šeimos santykių, paauglystės temos svarstomos Danijos *Meilė ir pyktis*, Belgijos *BenX*, Ispanijos *Tamsiai mėlyna beveik juoda*, Airijos *Kita sapnų pusė*, Prancūzijos *Mano pyrago gabalas*. Portugalija pristato nuotykių filmą *Sintros paslaptis*, Rumunijos *Vestuvės Besarabijoje* supažindina su tur-

tinga šios valstybės ir joje gyvenančių tautų etnokultūra.

Lietuvos kino kūrėjams atstovauja **T. Donelos** filmas *Atsisveikinimas*. Šis filmas bus rodomas lapkričio 22 d., 6 v.v. Spausdintoje festivalio programoje lietuviškojo kino filmo turinys nusakomas keliomis eilutėmis. Tai istorija apie nepagydoma liga sergantį buvusį jūreivį Audrių, kuris supranta, kad laikas dirba ne jo naudai. Jis savo močiutės gimtadienio šventėje bando suriši visas nutrūkusias ryšius su artimaisiais gijas, išsiaiškinti dėl nuoskaudų ir susitaikyti. Bet tai padaryti nelengva.

Pagrindinius vaidmenis šiame filme sukūrė Dainius Kazlauskas, Vilniaus rusų dramos teatro aktorė Olga Generalova, vaidina teatro ir kino aktorai Dalia Storyk, Janina Matekonytė, Vladimiras Jefremovas, Lina Budzeikaitė, Arūnas Sakalauskas, Jolanta Dapkūnaitė ir kiti.

Daugiau žinių apie *Eurofilm-2011* festivalį galite rasti tinklalapyje www.eurotorontofilmfest.ca.

(Ntrs. autorės)

Eurofilm-2011 festivalio atidarymo iškilmėse kalba festivalio rengėjai

LITERATŪROS PASAULYJE

Ginčai... dėl literatūrinio skonio

Šiemetinė Man Booker premija, skiriama už geriausią Sandraugos valstybių, Airijos ir D. Britanijos anglų kalba parašytą kūrinių, paskirta D. Britanijos rašytojui Julian Barnes už romaną *Pabaigos nuojauta* ("The Sense of an Ending"). Tai pasakojimas apie amžiaus brandą pasiekusio vyro apmąstymus apie gyvenimą, patirtus išbandymus ir praradimus, atmintį, kurią pažadina netikėtas laiškas. Julian Barnes literatūros Booker premijai buvo pristatytas trejetą kartų, jis populiarių romanų autorius. Sėkmė, aplenkusi trejetą kartų, šįkart atnešė laureato vardą ir premiją (\$82,000 JAV). Paskutiniajam vertinimui buvo at-

rinkti ir dviejų Kanados rašytojų Esi Edugyan ir Patrick de Vitta (abu iš Vakarų Kanados) kūriniai.

Ir šįkart, ir anksčiau Booker premijos vertinimo komisijos sprendimas sulaukė kitų D. Britanijos kritikų ir literatų priekaištų. Jie teigia, kad komisija atrenka kūrinius premijai ne pagal jų literatūrinę vertę, bet skaitomumą. Grupė kritikų ir rašytojų nutarė įsteigti savo Literatūros premiją. Kūrinius, parašytus anglų kalba, šios premijos vertinimui gali pateikti ne tik Sandraugos, bet ir kitų pasaulio valstybių rašytojai.

Gonkūrų premija – mokytojui

Šiemetinė svarbiausioji Prancūzijos literatūros Gonkūrų premija paskirta Liono mokytojui Alexis Jenni už romaną *The French Art of War*.

Jame rašytojas, pasirinkęs nuotykinį žanrą, aprašo kolonijinius Prancūzijos laikus Alžyre ir Pietryčių Azijoje. Rašytojas patraukliu turiniu bando pažadinti Prancūzijos visuomenės prisiminimus apie kolonijinę praeitį, siedamas istoriją su dabarties rasizmo apraiškomis ir imigrantų problemomis. Gonkūrų premija autoriui atneša tik simbolinę materialinę naudą – 10 eu (\$14 Cad.) ir didžiulį literatūros kritikų ir skaitytojų pripažinimą, taip pat leidėjų dėmesį.

Rašytojų fondo premija

Vakarų Kanados rašytojui Patrick de Witt paskirta Rašytojų fondo premija (\$25,000) už romaną *The Sisters Brothers*. Šis romanas taip pat buvo pristatytas Booker literatūros premijai gauti. Romane autorius aprašo aukso karštligės laikus Kalifornijoje. **Inf.**

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Prie Joninių laužo Kalgaryje

ANGELĖ JUREVIČIENĖ

Visi su malonumu prisimindavome praeitų metų gegužinę, todėl su nekantrumu laukėme šių metų suėjimo. Ši kartą Joninių. Truputėlį buvo neramu dėl oro. Žadėjo liety. Nuo pat ryto debesys aptraukė visą dangaus skliautą. Tačiau nežiūrint pranašaujamo

blogo oro visi skubėjome į Vyšniauskų sodybą. O suvažiavo mūsų tikrai nemažai. Kaip ir priklauso lietuviams, stalas lūžo nuo valgių įvairovės ir gausos. Šeimininkai, kaip ir praeitais metais, nepašykstėjo statinės alaus.

Buvo labai malonu, kad

JAUNIMO ŽODIS

turėjome daug naujų svečių. Buvo daug jaunimo. Turėjome keletą tik ką atvažiavusių iš Lietuvos. Ore tyrojo puiki atmosfera: kas kalbėjosi, kas valgė ar vaišinosi alumi. Daug kas kartu su savimi atsivežė ne tik savo mažąsias atžalas, bet ir savo naminius augintinius. Ko gero nuo mūsų puikios nuotaikos ir oras pasitaisė: išsisklaidė debesys, sušvito meili saulutė ir visus užliejo dar didesnis džiaugsmas – lietaus ir blogo oro baimė praėjo.

Veronika Blažytė ir Asta Jurevičiūtė organizavo jaunimo futbolo rungtynes. Jaunimas tuoj pat susiskirstė į komandas ir žaidimas prasidėjo. Niekas nežinojo kas už ką serga, bet taip buvo dar įdomiau. Iš jauno ir sveiko žmogaus energija tiesiog trykšte trykšta

ir mūsų jaunimas padarė neblogą iškrovą. Niekas neskaičiavo nei kėlinių, nes jų nebuvo – buvo vientisas žaidimas be pertraukų, nei laiko... Niekas nesilaikė taisyklių. Tikslas buvo vienas – bet kokia kaina pataikyti, įspirti į kamuolį ir visai nesvarbu, kad kartais ir į savo vartus. Sirgaliai draugiškai sirgo už abi komandas. Kai pagaliau žaidimas nusibodo, niekas nežinojo koks rungtynių rezultatas.

Pailsėjęs ir pasistiprinęs, Asta Jurevičiūtė organizavo mūsų mažųjų žaidimus. Buvo gražu žiūrėti, kaip mažieji nuoširdžiai stengėsi vykdyti Astos nurodymus. Pagaliau jie taip įsijungė, kad vieni tarpusavyje aiškinosi žaidimo taisykles ir žaidė. Jie taip pasinėrė į savo vaikišką pasaulėlį, kad Asta tapo jiems nereika-

linga...

Saulutė pakrypo vakarop, ir Loreta Blažienė su Angele Jurevičiene visiems padarė siurprizą – moterys buvo užmarinavę šašlykus! Vyrai tuoj suskubo kurti laužo, o Angelė, Loreta ir Vytas – mauti ant iešmų mėsyte. Tuoj pirmieji iešmai atsидūrė ant laužo. Kadangi mėsa buvo gerai išsimarinavusi, tai greitai ir iškepė. Reikėjo pamatyti kaip visi puolė valgyti šašlykus. Tarpusavyje juokavome, kur taip ir lenda visiems po tokio gausaus stalo... Visi dar kartą gerai pasisotinę, padėkojome Vyšniauskams už svetingumą, pažadėję kitais metais sugrįžti vėl. Šeimininkai maloniai pakvietė. *Saulėtekis*, nr. 3 (26)

Nuotraukose (A. Šalkausko ir M. Grabliausko) akimirkos iš renginio

MISLĖS

1. Žaliuoja, bet ne žolė; uodeguota, bet ne pelė.
2. Viršuj kyla taukai, viduj svyla plaukai.
3. Kas atimant didėja, pridedant mažėja.
4. Kas nutunka nepenėtas.
5. Septynios sesės vienoj lovoj guli.
6. Mėlynai austa, raudonai atausta, auksu išbarstyta.
7. Keturi broliukai po vienu stogu visą amžių gyvena. (Atsakymai 15 psl.)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tevzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytėjai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@rogers.com

Studentų mainai – galimybė pažinti pasaulį

Lapkričio 4-8 dienomis į Lietuvą rinkosi jaunimo organizacijų vadovai iš daugiau nei 30 pasaulio valstybių. Visuomenei buvo suteikta galimybė susipažinti su įvairių šalių kultūriniais bruožais, o moksleivius ir jų tėvelius, pedagogus organizatoriai supažindino su studijų užsienyje programomis.

Į Vilnių tarptautinės jaunimo sąjungos partneriai atvyko, norėdami aptarti aktualiausias jaunimo organizacijų plėtros problemas. Renginio svečiai iš penkių žemynų taip pat ieškojo būdų, kaip padidinti moksleivių, išvykstančių

mokytis pagal mainų programas iš Lietuvos į užsienį, skaičių.

Tarptautinės moksleivių mainų programos pasaulyje vykdomos nuo 1951-ųjų metų, kai Vokietijos jaunuoliai pirmą kartą metus praleido šeimose JAV. "YFU Lietuva" buvo įkurta prieš vienuolika metų. Sėkmingai bendradarbiaujant su pasauline YFU bendruomene, beveik 200 moksleivių iš Lietuvos džiaugėsi galimybe mainais studijų metus praleisti užsienyje. Lietuvoje pagal YFU mainų programą mokėsi beveik 30 jaunuolių iš užsienio. SK

Kasmetinio visuotinio ir savanoriško Lietuvos Konstitucijos žinių egzamino laimėtojai su Lietuvos prezidentu D. Grybauskaitė

MIRUS MAMAI

a.a. DANUTEI ŽUKAUSKAITEI-DAMAŠIENEI (Lietuvoje)

nuoširdžiai užjaučiame dukras ILONĄ ir VILMĄ bei vaikaite AURELIJĄ –

draugai: S. Katkauskaitė, G. Kobelskienė, R.A. Petroniai, L.G. Sližauskai, P.M. Šenbergai, A. Tatarski ir G. Kairys, V.G. Tumosai

MIRTIES METINĖS

Pareinu gatvele vakarėjant –
Žiburiai languose – taip ramu...
Tik negeski, žvaigžde gimtinės,
Virš belaukiančių tėvo namų.
(A. Žilinskas)

Prieš vienerius metus, lapkričio 15 d.,
a.a. KOSTAS RAŠYMAS

parėjo į Tėvo namus. Tai buvo vienas iš skaudžiausių mūsų gyvenimo momentų. A.a. Kostas buvo mylimas vyras, brolis, tėvas, dėdė ir senelis. Mėgo dainuoti ir juoktis. Niekados neužmiršime jo šypsenos ir meilės. Jisai visada bus su mumis – mūsų širdyse ir maldose.

Šv. Mišios už a.a. Kostą Rašmą bus aukojamos Lietuvos kankinių šventovėje, 494 Isabella Ave., Mississauga, lapkričio 26, šeštadienį, 11 v.r. Kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti Mišiose ir prisiminti jį savo maldose.

Čikagos lituanistinėje mokykloje įsteigtas Rašmų Rašymo fondas – tikslas yra tobulinti mokinių lietuvių kalbos rašymo įgūdžius ir apdovanoti mokinius už ypatingai gerai parašytus rašinius. Praeitais metais iš šio Fondo buvo išdalinta per \$500 premijų. Prašome ir kviečiame visuomenę paremti šį Fondą.

Alesė Rašmienė, Antanas (Rita ir Domas) ir
Algis (Jūratė, Vincas ir Lukas) Rašmai,
Valė (Antanas) Mozūrienė Lietuvoje

Ar pakankamas saugumas?

Atkelta iš 1-mo psl.

Du dešimtmečiai, kai atkurta Lietuvos kariuomenė, išugdyta, apmokyta, įgavusi vakarietiško lygio karinį išsilavinimą bei praktinę patirtį. Turime dešimtis ir šimtus aukštesnio ar žemesnio laipsnio kariškių, tačiau ar tinkamai ir racionaliai panaudojamas šis krašto apsaugos žmogiškųjų išteklių aruodas, ypač patriotiškai ugdant jaunąją kartą, pabrėžiant kariuomenės parengties svarbą krašto gynybai.

Daugelis krašto apsaugos kariškių – tai Sąjūdžio kūrėjai gimtosiose vietovėse, žaliaraiščiai saugoję Sąjūdžio mitingus ir renginius nuo KGB-istų ir bolševikų provokacijų. Matome, kad krašto apsaugai vadovauja patriotinių jėgų atstovai, tačiau keista, kad šioje sistemoje nepasi-

gendama kvalifikuotai ir sąžiningai dirbusio, aukštu profesionalumu pasižymėjusio Antrojo departamento pareigūno.

Lietuvos nepriklausomybės gynėjai negali likti abejingi aptariant Valstybės saugumo departamento reikšmę ir darbą. Vis prisimename LR Seimo NSGK komiteto vykdytą šio departamento veiklos tyrimą, beprecedentį šmeižimo protrūkį žuvus aukštam šios institucijos pareigūnui. Lietuvos Sąjūdžio taryba pakvietė žinomus šalies teisininkus, kvalifikuotus specialistus, politikus ir sudarė komisiją Vyčio ordino kavalieriaus VSD pulkininko Vytauto Pociūno žūties aplinkybėms ištirti. Mūsų teisėsaugos institucijoms vilkinant šio tragiško įvykio tyrimą siekiama, kad visuomenė susitaikytų su mintimi, kad neįmanoma rasti šios žmogžudystės vykdytojų ir tikrųjų užsakovų.

Rudenėjanti Kauno Laisvės alėja – matosi Vytauto Didžiojo paminklas prie Kauno savivaldybės rūmų
Ntr. V. Pačkausko

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$200 – F. Venckevičius; \$100 – A. Markevičius, A. Valadka, R. Kristol; \$80 – S.V. Vaštokas; \$50 – dr. G. Skrinskas, A.D. Zakarevičius, R. Dunphy, B. Gyls, J. Nastajus, G. Drešeris; \$48 – S. Jankauskas; \$45 – R. Pleinys; \$40 – L. Stosiūnas, E. Beržaitis; \$25 – A.N. Simonavičius; \$20 – J. Kandižauskas, J. Misius, A. Stongvila-Kaye, L. Kybartas, E. Grajauskas, A. Petrauskas, T. Andrukaitis; \$10 – K. Rudaitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$150 – J. Kairiūnas, J. Gimžauskas; \$120 – J. Šulmistras, dr. K. Narščius, D. Baltutis, A. Kšivickis, T. Taryv-

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Varpas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos leidinys, nr. 11(205), pradėtas leisti koncentracijos stovyklose, po grindyje, atkurtas 1996 m. Redaktorius Algimantas Zolubas, Architektų g. 8-4, LT-04119 Vilnius; tiražas 800 egz. Šiame numeryje nuotraukomis pažymėtos a.a. Viliaus Braženo pirmosios mirties metinės (spalio 3 d.).

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 58 8-2808 x 26 dienos metu.

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

das, J. Juozaitis, L.V. Balaišis; \$110 – E. Narbutytė; \$100 – A. Žemaitis, E. Draudvila, B. Jacka, dr. G. Skrinskas, A.D. Zakarevičius, E. Kudzma, A. Čerškus, R. Pilipavičius, B. Rovas, J. Katkauskas, J.J. Zenkevičius, A. Dragūnevičius, L. Stosiūnas, M. Stanevičius, M. Šiūlys, dr. A.V. Valiulis, B. Tamoliūnas, V. Šipelis, R.J. Duda, J. Misius, I. Vibrys, A. Medelis, S. D. Valadka, D. Šablinskas, B. Nagys, A.I. Žemaitis, dr. J. Mališka, J. Nas-

tajus, V. Kadis, A. Bušmanas, A. Stongvila-Kaye, G. Laurinaitytė, V.T. Šlenys, S. Vili-mas, P.T. Pargauskas, S. Jan-kauskas, A. Valadka, G. Montvila, B. Parėštis, A. Ma-sionis, L. Morkūnas, A. Prial-gauskas, F. Mačiulis, V. Stri-maitis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami regu-liarią prenumeratą prideda ir auką.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel. 416-889-5531

Fondas
Foundation
www.klfondas.org
klfondas@on.aibn.com

Per 49 metus Jūsų sutelktas 5.09 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3.90 mln. dol. pelno skirstymui lietuvybei išlaikyti Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuvybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Įnašams išrašome pakvitavimus sumažinimui pajamų mokesčiams.

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SKAUTŲ VEIKLA

• Maloniai kviečiame skautų šeimas dalyvauti mūsų tradicinėje Kūčių vakarienoje Prisikėlimo parapijoje, gruodžio 4, sekmadienį, 2 v.p.p. Prašome pranešti savo draugininkui arba parašyti el. paštu komitetas@rogers.com, kuri pateikalą iš šių penkių jūsų šeima galės paaukoti: silkes, keptą žuvį, mišrainę ("vinegretą" burokų arba baltą, bulvių), marinuotus grybus, agurkų pieną ir kūčiukus ("šliziukus"). Prašome vienos aukos iš kiekvienos šeimos. Laukiame visų gausaus dalyvavimo mūsų šventėje.

"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų Tėvų komitetas

• Scouting families are cordially invited to participate in our traditional Lithuanian Scout "Kučios" potluck dinner celebration at the Church of the Resurrection, Sunday, December 4, 2:00 p.m. Please let your scout leader know or email komitetas@rogers.com, which of the five following dishes your family can donate: herring, baked white fish, beet/bean salad or white potato salad, marinated mushrooms, poppy seed milk/and "šliziukai". We are asking for one food donation per family. We look forward to celebrating with you.

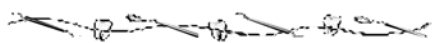
Šatrija and Rambynas

Parents' Committee

Inf.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Ištaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

ATITAIŠYMAS

Tėviškės žiburių nr. 42, 2011.X.18 prie straipsnio "Trims JAV lietuviams – mokslo premijos" buvo įdėta neteisinga nuotrauka. Spausdiname tikrąją premijuoto mokslininko Vytauto J. Černiaus nuotrauką, atsiprašome už klaidą. TŽ

FOUR SEASONS
REALTY LIMITED
Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Angelė Šalvaitytė, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

705-446-6428

705-445-8500 ext 247

Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@rogers.com

Waterside DENTAL 9th Line DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Shore Side Dentistry

Dr. Peter Taylor & Associates

Suite 401, 345 Lakeshore Road East
Oakville, Ontario, L6J 1J5

Dantų gydytojai –

dr. Peter Taylor ir dr. Arūnas Dailydė

DŽIAUGIASI GALĖDAMI PRANEŠTI, KAD

DR. VAIDOTAS (VAIDAS)

LESKAUSKAS

jau kartu su mumis dirba ir
priima naujus pacientus.

Su dr. Leskausku galima
susisiekti telefonu:

905-842-2364

www.shoresidedentistry.ca

PERKATE?

PARDUODATE namą ar butą?
NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO
NEKILNOJAMO TURTO?
Prašau skambinti man

JURGIS KULIEŠIUS

Maloniai ir sąžiningai
patarnausiu

Tel. tiesiogiai: 416-568-1604

D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546
www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

sutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage
*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED
Jerzy Kulesza, Sales Representative

LINGUA LITUANICA
KALBOS PRAKTIKOS CENTRAS

BRANGŪS TAUTIEČIAI. Kalbos praktikos centras LINGUA LITUANICA skelbia rašinių konkursą *Mano Lietuva*. Konkurso tikslas – padėti išsaugoti meilę gimtajai kalbai, kraštui ir ugdyti tautinę savimonę. Dalyvauti kviečiame Lietuvos emigrantus ir užsienio piliečius nuo 15 metų. Rašinį galima rašyti anglų ir lietuvių kalbomis. Gruodžio 1 d. bus paskelbtas geriausio rašinio autorius. Nugalėtoją pakviesime nemokamai dalyvauti gruodžio 12-21 vyksiančiuose **Intensyviuose lietuvių kalbos ir kultūros kursuose Vilniuje**, kurių vertė – 1300 Lt. Rašinius siųskite iki **lapkričio 30 d.** paštu info@lingualit.lt. Daugiau informacijos rasite apsilankę www.lingualit.lt. LINGUA LITUANICA – lietuvių kalbos ir Lietuvos kultūros reprezentacijos židiny Lietuvoje ir pasaulyje.

Irena Kruopienė, Humanitarinių mokslų daktarė, docentė
Genovaitė Kačiūskienė, Humanitarinių mokslų daktarė, profesorė

INTENSIVŪS LIETUVIŲ KALBOS ŽIEMOS KURSAI 2011

Intensyvūs lietuvių kalbos ir kultūros žiemos kursai *Lingua Lituanica* centre šiais metais vyks **gruodžio 12-21 d.** Numatomos pradedančiųjų, pažengusiųjų ir mokančiųjų grupės. Kalbos praktikos centre taikomi įvairūs mokymo metodai, padedantys greičiau išmokti kalbą ir laisviau jaustis aplinkoje. Žiemos kursų metu dalyviai ne tik mokysis lietuvių kalbos, bet ir bus supažindinami su Lietuvos istorija, literatūra ir kultūra. **Ir visi kartu vyksime į ekskursijas!**

Kursų trukmė – 50 akademinių valandų (2 savaitės); **aiškinamosios kalbos** – anglų, rusų, prancūzų, italų, lietuvių kalbos; **vieta** – Vilniaus centre Gedimino pr. 26. Tik 6 minutės iki Katedros aikštės; **kaina/pažymėjimas** – 1300Lt. Kursų pabaigoje išduodami *Lingua Lituanica* pažymėjimai apie išklaustą kursą.

Kontaktai / Registracija. Registruotis internetu www.lingualit.lt, elektroniniu paštu info@lingualit.lt arba atėjus į biurą (Gedimino pr. 26, Vilnius). Jei kyla klausimų skambinkite Skaipu (lingua.lituanica) arba susisiekite su kursų koordinatorė Dovile el. paštu dovile@lingualit.lt

Mįslių atsakymai:

1 – Ropė, 2 – Žvakė, 3 – Duobė, 4 – Ledo varveklis, 5 – Savaitės dienos, 6 – Aušra, 7 – Stalas.

PAIEŠKOJIMAS

Mano vardas Lauksvė, man 21 metai. Gyvenu Lietuvoje, Varėnos rajone, Senosios Varėnos kaime. Sumaniau padaryti savo giminės medį. Žinau, kad mano proprosenelis iš mamos pusės yra Stepas Konstantinavičius, o jo žmonos vardas Rasė. Jie turėjo dvi dukras – vienos vardas buvo Jecenta – mano proprosenelė, o kitos – Marijona ir du sūnūs. Senelė mini savo mamos brolius, jų mažiausiai buvo du, tačiau jų vardų nežino, pasakoja, kad jie išvažiavo į Ameriką ir ten gyveno, siuntė dovanas savo sūnėnui. Yra žinoma, kad paminklas mano proproseneliams pastatytas 1925 m. lapkričio mėn. Jei kas apie paieškomus žinotų, rašyti adresu: el. paštas lauksweja@gmail.com. Lauksvė Krušaitė

SKAITYTOJAI PASISAKO

LAIŠKELIS

Siunčiu Jums keletą nuotraukų iš savo archyvo. Trumpos pastabos kitoje nuotraukų pusėje. Pasibaigę visi "krepšinio šurmuliai", išardytos gatvių lauko kavinės. Grįžome į kasdienybę. Pas mus labai gražūs orai. To linkiu ir visam TŽ kolektyvui. Sėkmės!

Vyt. Pačauskas, Kaunas

Norintieji pasiskaityti apie

*Lietuvos Katalikų
Bažnyčios kroniką*

ir kitą pogrindžio spaudos veiklą sovietinės priespaudos metu gali daug žinių rasti ryšiatinklyje atsidadę tinklalapį

www.lkbkronika.lt.

TORONTONT

Anapilio žinios

• Ateinantį sekmadienį bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakytu antroji rinkliava kunigų pensijų fondui Shepherds' Trust.

• Lapkričio 10, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Vladas Ulbikas, 86 m. amžiaus. Jo liūdi žmona, dukra ir sūnūs su šeimomis.

• Lapkričio 20, ateinanti sekmadienį, tuoj po Mišių šaukiamas posėdis klebonijoje tų tėvų, kurių jaunimas užsiregistravo Sutvirtinimo sakramento pamokoms.

• Gruodžio 4, sekmadienį, Mišių metu bus kandidatų Sutvirtinimo sakramentui iškilmingas įvesdinimas, o po Mišių – pirmoji pamoka.

• Lapkričio 20, sekmadienį, Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa minės Lietuvos kariuomenės šventę ir iškilmingai su vėliavomis dalyvaus mūsų šventovėje 10 v.r. Mišiose.

• Lapkričio 27, sekmadienį, mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius švęs savo metinę šventę ir iškilmingai su savo vėliava dalyvaus 10 v.r. Mišiose. Po Mišių Anapilio parodų salėje 12 v.d. bus rašytojo Antano Šileikos paskaita, vaišės, loterija ir įėjimo bilieto laimikis. Įėjimo bilietas – \$25, o kurie bilietus įsigys iki lapkričio 20 dienos – tik \$20. Bilietai platinami draugijos narių sekmadieniais parapijos salėje.

• Mūsų parapijos Jaunų šeimų sekcija maloniai kviečia šeimas dalyvauti šių metų kalėdinės eglutės renginyje, kuris įvyks gruodžio 18, sekmadienį, Anapilio parodų salėje. Vaikučius prašome registruoti iki gruodžio 4 d. Apie dalyvavimą praneškite Janinai 905 848-5236 arba Zitai 905 916-1200.

• *Žodis tarp mūsų* knygelių lapkričio-gruodžio laidą galima įsigyti pas Birutę Matulaitienę parapijos salėje sekmadieniais po Mišių.

• Anapilio knygyne platinama naujausia žurnalo *Lithuanian Heritage* laida, ir galima įsigyti knygelių vaikučiams, įvairių garsaploksčių bei vaizdaplloksčių, automobiliams lietuviškų lipinukų ir kalėdinių atvirukų.

• Mišios lapkričio 20, sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Liudą, Povilą ir Birutę Palubinskus; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, lapkričio 20, sekmadienį, 2 v.p.p. už Laurinavičių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, lapkričio 19, šeštadienį, 3 v.p.p. aukotojo intencija.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukojo A. Vitkienė.

Lietuviški katalikiški tinklalapiai laukia Jūsų apsilankymo www.lkbkronika.lt; www.partizanai.org; www.maceina.lt; www.katalikai.lt.

ITAISAU SATELITUS, tinkančius žiūrėti Lietuvos TV programoms. Kaina tik už prijungimą. Lietuvos TV programas bus galima žiūrėti nemokamai (nėra jokio mėnesinio mokesčio). Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Tęsiasi kalėdinių dovanėlių Lietuvos vaikams vėjus. Dar yra daugiau kaip 50 našlaičių ir neturtingų šeimų vaikų, kuriems nėra paruoštos dovanėlės. Norintys prisidėti – jauni ir vyresni – kviečiami kreiptis į Valytę Juzukonytę vjuzukonis@gmail.com arba Hannah Cottleau hcottleau@uoguelph.ca. Dovanos turi tikt naujagimiams ir vaikams iki 15 metų amžiaus. Jau yra gauti vaikų vardai ir amžius, tad norintys gali išsirinkti ir paruošti vardinę dovanėlę. Prašome atnešti nesuvyniotas naujas dovanas į parapijos raštinę, kur bus didelė dėžė, arba sekmadieniais į salę. Priimame ir pinigines dovanas/aukas – kurias panaudosime siuntimo išlaidoms padengti. Paskutinė diena supakuotoms dovanoms atnešti – ateinantis sekmadienis, lapkričio 20.

• Kviečiame į Sriubos vakaronę Prisikėlimo parapijoje sekmadienį, lapkričio 20, 4 v.p.p. Tikslas – telkti lėšų sriubos virtuvių Vilniuje ir Kaune išlaikymui. Salėje bus aukų stalukas. Paminėsime ir 70 metų sukaktį nuo trėmimų į Sibirą pradžios sriubos virtuvių lankytojų prisiminimais. Bilietai \$20 asmeniui. Juos dar galima užsisakyti tel. skambinant Daliai Rocca 905 820-3088 arba Birutei Kazlauskaitei 416 762-5449. Vakaronės ruošą globoja Prisikėlimo parapijos Labdaros sekcija.

• Organizuojamos jaunimo rekolekcijos gruodžio 15 d., 7 v.v. “Kretingos” stovyklos jaunimas kviečia visą jaunimą, dabartinius ir buvusius stovyklautojus, ateiti ir dalyvauti žodžiu, giesme ir pasidalinimais šiame jaunimo susikaupimo vakare, kuris bus ir anglų kalba. Po to vaišės parapijos salėje.

• Parapijos kalėdinis koncertas “Ši naktis – tik pradžia” įvyks gruodžio 11 d., 4 v.p.p. Bus atlikti du didesni veikalai Britten'o *CEREMONY OF CAROLS* su arfa ir Govėdo *LAUKIAM VISI* su pučiamųjų kvintetu “True North Brass”. Visi labai kviečiami ir laukiami.

• Palaidota a.a. Elžbieta Puodžiukienė, 91 m. amžiaus. Paliko dukras Dalią Valaitienę, Salomėją Pennock ir sūnų dr. Edvardą Puodžiuką. Reiškiamе užuojautą artimiesiems.

• Yra miręs a.a. Ramūnas Underys, 64 m. Pašarvotas Turner & Porter laidotuvių namuose Yorke Chapel, Bloor g. Maldos prie karsto penktadienį, lapkričio 18, 8 v.v. Laidotuvės – šeštadienį, lapkričio 19, 10 v.r. iš Prisikėlimo parapijos šventovės.

• Kviečiame vykti kartu į Šventąją žemę 2012 m. kovo 6-15 d.d. Kelionės kaina \$1,999. Bus galimybė pratęsti kelionę dar 3 dienom ir aplankyti Petrą Jordanijoje. Registruotis prašome iki lapkričio mėn. pabaigos.

• Kūčios – nuostabi tradicija, kai kartu su savo artimaisiais **MOTERIS (30 m.), turinti darbo vizą Kanadoje, ieško darbo (administracinio, pagalbinio, asistento, priežiūros, aptarnavimo ar kt. srityje). Kalba anglų, lietuvių, rusų kalbomis. Siūlyti telefonu 416 888-1070.**

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį pamaldos 11.15 v.r., po kurių vyks Moterų draugijos susirinkimas šventovės patalpose.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinantį sekmadienį LN pietūs vyks Vytauto Didžiojo menėje. Bare “Lokys” galima paragauti lietuviško alaus ir pažiūrėti lietuviškų tiesioginių transliacijų.

• Lietuvių Namai ieško ūkvedžio dirbti nepilnu laiku. Teirautis tel. 416 532-3311.

• LN valdybos posėdis – gruodžio 1 d.

• Lapkričio 25 d., 7 v.v. Prisikėlimo parapijos šventovėje bus aukojamos Mišios už visus mirusius Lietuvių Namų narius.

Maironio mokyklos žinios

• Mkt. Virginijos Zenkevičiūtės-Saccoccia iniciatyva, mūsų mokiniai ir mokytojai sudarė šiltų drabužių (kepurių ir pirštinių) siuntinį Lietuvos neturtingiems vaikams. Viskas išsiųsta į Dvasinės pagalbos jaunimo centrą Lietuvoje. **Ž**

KLB Krašto valdybos pirmininkę Joaną Kuraite-Lasienę, besilankančią Lietuvoje Seimo-PLB komisijos posėdžiams, lapkričio 11 d. užkalbino dienraščio *Lietuvos rytas* korespondentė Laura Čekanavičienė. Užklausta apie komisijos svarstytą “Globalios Lietuvos” strategiją, pirmininkė pareiškė, jog sunkiai tikėtina, kad emigravusieji iš Lietuvos grįš į Tėvynę. Reikia rimtai ištirti, kodėl jie išvažiuoja. Pati strategija ieško būdų, kaip sujungti lietuvių, tačiau tai sudaro daug sunkumų, nes emigrantai tokie skirtingi, gyvena skirtingomis sąlygomis įvairiose šalyse. Ji paminėjo, kad buvo darniai veikiamas su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu, buvo įgyvendinti įvairūs projektai, tačiau pernai jį uždarius, dabar su pačia Užsienio reikalų ministerija taip sklandžiai dirbti nepavyksta. Patogia būtų bendrauti tiesiogiai su ministerijomis, ypač švietimo ir mokslo srityje. Paklausta, kiek lietuvių gyvena Kanadoje, ji teigė, jog tokia statistika nesudariniama, tačiau gali būti apie 40,000. Kanadoje lietuvių bendruomeninė veikla reiškiasi įvairiuose telkiniuose, labiausiai Toronte. **Inf.**

susėdę prie stalo laukiame Kristaus užgimimo. Niekas neturėtų tą vakarą jaustis vienišas. Todėl visus, neturinčius su kuo praleisti Kūčių vakaro, kviečiame prie pranciškonų Kūčių stalo. Visus, planuojančius atvykti, prašome užsiregistruoti parapijos raštinėje iki lapkričio 30 d.

• Jau baigiasi užsakytų reklamų parapijos laikraštelyje laikas. Norinčius pratęsti savo reklamas ar įdėti naujas prašome kreiptis į parapijos raštinę.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 20: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Steponą Varanką; 11 v.r. už novenai pavestas vėles, už a.a. Antaną ir Agnietę Kežinaičius; už a.a. Eleną Juknevičienę (13 m.); už a.a. Adolfą Simonavičių (25 m.).

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapija

Šv. Onos draugija paruošė skanias lengvas pietus sekmadienį, lapkričio 13, po Mišių. Kleb. kun. Paulius Mališka palaimino valgi ir svečius. Pirmininkė Helen Kurylienė pasveikino susirinkusius, padėkojo už atsilankymą ir dėkojo moterims, kurios prisidėjo prie skanėstų stalo. Sekmadienį Kostas Mickus atšventė 98 metų gimtadienį. Visi salėje jam padainavo *Ilgiausių metų*, palinkėjo sulaukti šimtą metų ir daugiau. Parapijiečiai ir svečiai praleido gražią popietę.

A.a. Juozas Kriščiokaitis, sulaukęs 98 metų, mirė lapkričio 10 d. Liūdi žmona Kazimiera ir sūnus Algis su šeima. Gedulinės Mišios Šv. Kazimiero parapijoje – lapkričio 14 d. Palaidotas šalia sūnaus Arvydo. Užuojauta šeimai. **VL**

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos draugijos komitetas, paruošęs lengvus pietus parapijiečiams sekmadienį, lapkričio 13. Stovi (iš k.) pirmininkė Helen Kurylienė, sekretorė Aurelija Tusienė, kleb. kun. Paulius Mališka, išdininkė Lucy Mikalajūnienė ir vicepirmininkė Angela Šlekienė
Ntr. V. Lietuvninkaitės

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos parapijietis Kostas Mickus (sėdi viduryje) sekmadienį, lapkričio 13, atšventė savo 98 metų gimtadienį su žmona Janina (sėdi antra iš d.), duktė Dana su žentu Robert Héroux (stovi užpakaly tėtės) su kaimynais ir parapijiečiais
Ntr. V. Lietuvninkaitės

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Kalėdiniai sveikinimai

Kalėdinis TŽ numeris išeis gruodžio 13 d.

VISA MEDŽIAGA, SKIRTA ŠIAM NUMERIUI, LAUKIAMA VĖLIAUSIAI IKI GRUODŽIO 1 D.

Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad galėtume laiku paruošti. Yra dvejopi sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką *TŽ* Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje.